



Beleidsplan Museum Joure 2020 – 2025

**MUSEUM
Joure**

daar maak je het!

Inhoud

Inleiding	4
Versienummers (toegevoegd 19/4/2024 n.a.v. audit museumregistratie)	4
Verlenging beleidsperiode	4
Historie, recente ontwikkelingen en profiel	5
Een beknopte geschiedenis van Museum Joure	5
Organisatorische ontwikkelingen	5
Inhoudelijke profilering	6
Missie Museum Joure	6
.....	7
Ethische code als basis	7
Continuïteitsrisico's	7
Presentatiebeleid	9
Gebouwen en museumterrein	9
Doelen 2020 – 2024/2025:	9
Vaste presentaties	9
Wisselexposities	11
Activiteiten	12
Educatiebeleid	14
Onderwijs	14
Familieprogramma's	15
Volwassenen	15
Collectiebeleid	17
Verwerving collectie van Museum Joure	17
Selecteren, indelen en afstoten	18
Registratie en documentatie	19
Aanpak standplaatsregistratie (toegevoegd 19/4/2024/2025 n.a.v. audit museumregistratie)	21
Informatiebeleid (toegevoegd 19/4/2024/2025 n.a.v. audit museumregistratie)	23
Bewaaromstandigheden	25
Onderzoek	27
Presenteren	27
Beheer collectie	28
Bezoekers en marketing	29
Bezoekers	29
Doelgroepen	29
Marketing	30

Interne organisatie	32
Bestuurlijke organisatie.....	32
Bestuurlijke organisatie (toegevoegd 19/4/2024/2025 n.a.v. audit Museumregistratie)	32
Codes	32
Medewerkers en vrijwilligers	32
Veiligheid	34
Ontruimingsoefeningen (toegevoegd 19/4/2024/2025 en 16/6/2024/2025) n.a.v. audit museumregistratie)	34
Financiën	35
Toepassing gedragscodes	36
Ethische code voor musea.....	36
Governance Code Cultuur	37
Fair Practise Code	38
Code Diversiteit en Inclusie	38
Bijlage: gegevens bezoekers.....	41
Bijlage: Nulmeting diversiteit en inclusie, deel a	42
Nulmeting diversiteit en inclusie, deel b.....	43
3. Toespitsing collecties.....	44

Inleiding

In 2010 schreef stichting Museum Joure het beleidsplan 'In de context', een plan voor de periode 2011 – 2015. Dit voorliggende beleidsplan is geschreven in 2019. Dat het museum een aantal jaren zonder beleidsplan heeft gewerkt, betekent niet dat er geen ontwikkelingen waren. In tegendeel. Museum Joure kreeg in de jaren na 2014 te maken met een terugval in aantal bezoekers en met ingang van 2016 met een forse bezuiniging op de gemeentelijke subsidie. Dat was aanleiding voor zowel een inhoudelijke als een organisatorische heroriëntatie en een zoektocht die zich niet goed op voorhand in een beleidsplan laat gieten. Eind 2019 was deze heroriëntatie min of meer uitgekristalliseerd. De visie en plannen voor de komende periode zijn vastgelegd in het beleidsplan dat toen voor de gehele organisatie is geschreven.

In het kader van de herijking museumregistratie in 2023 van Museum Joure is het beleid voor het museum uit het brede beleidsplan 'geknipt', in dit beleidsplan apart gepresenteerd en waar nodig geactualiseerd.

De museumregistratie stelde ook een aantal extra thema's aan de orde, waar in het oorspronkelijke beleidsplan weinig aandacht aan werd geschonken. Uiteindelijk zijn een beschrijving van de wijze waarop we deze onderwerpen invullen en een aantal deelbeleidsplannen (bv. op het gebied van collectiebeheer) nu in dit beleidsplan opgenomen. Zo vormt dit beleidsplan nu één geheel met alle beleidsmatige keuzes. Alleen het personeelsbeleid en het vrijwilligersbeleid zijn in aparte plannen beschreven.

Versienummers (toegevoegd 19/4/2024 n.a.v. audit museumregistratie)

In de beleidsplannen wordt momenteel geen versienummer opgenomen. Met de start van de nieuwe beleidsperiode (2025 – 2029) wordt dit wel doorgevoerd.

Verlenging beleidsperiode

In verband met ziekte en gedeeltelijke afwezigheid van verschillende medewerkers in 2024 is besloten om werking van dit beleidsplan te verlengen tot en met eind 2025.

Historie, recente ontwikkelingen en profiel

Een beknopte geschiedenis van Museum Joure

Op 1 juli 1976 opende de voorganger van Museum Joure, stichting Johannes Hesselhuis, de deuren in het voormalige pakhuis van Douwe Egberts aan de Geelgietersstraat 1. In het pand was een expositie te zien over de geschiedenis van Douwe Egberts. Op de eerste verdieping van het pakhuis vestigde zich het Natuurmuseum, toen nog een aparte stichting. Op de zolder organiseerde de Culturele Raad van de gemeente exposities op het gebied van beeldende kunst.

In de jaren daarna werd het museum uitgebreid met andere panden en collecties. Dat begon in 1980 met het eerste winkeltje van Douwe Egberts, De Witte Os (iets verderop gelegen aan de Midstraat 97). Eind jaren '80 volgden de panden van de voormalige metaalfabriek van Keverling. Gaandeweg kregen hier ook meerdere collecties een plek, van Friese klokken en een klokmakerij (klokmaken was een belangrijke industrie in Joure), tot een koperslagerij, zilversmederij, bakkerij en drukkerij. Laatste toevoeging aan het museum was het voormalige woon/bedrijfspann van Douwe Egberts aan de Midstraat 99 in 2001. Hier kreeg de horeca van het museum een plek en kwam ook een winkel van de VVV.

Met de aankoop van het pand aan de Midstraat 99 ontstond één groot museumcomplex, gehuisvest in de oude panden van twee bedrijven, namelijk Douwe Egberts en Metaalwarenfabriek Keverling. Tussen de panden aan de Midstraat en de panden van de Geelgietersstraat was overigens in 1984 een straat aangelegd, waardoor het complex nu doorsneden wordt.

Organisatorische ontwikkelingen

Bij de start van het museum werkten meerdere organisaties in de panden van het huidige Museum Joure samen. Gaandeweg is toegewerkt naar meer professionalisering door het aannemen van een kleine, betaalde staf en een meer eenvoudige organisatiestructuur. In 2001 werd de gemeentelijke Kultuerried organisatorisch onderdeel van het museum en in 2005 fuseerden stichting Natuurmuseum en stichting Johannes Hesselhuis tot Museum Joure.

Vanwege gemeentelijke bezuinigingen stopte Museum Joure rond 2016 met de culturele activiteiten buiten het museum (de concerten, voorstellingen, exposities die van oudsher vanuit de Kultuerried werden georganiseerd). Tegelijkertijd zocht het museum naar manieren om de organisatie minder kwetsbaar te maken. In eerste instantie werd gekozen voor alleen een gedeeld directeurschap met stichting bezoekerscentrum Mar en Klif. Dit leidde in 2018 tot een fusie onder een nieuwe naam: stichting Erfgoed, Natuur en Landschap. In de praktijk is dat een organisatie met drie afdelingen, nl. Museum Joure, Bezoekerscentrum Mar & Klif en het netwerk voor natuur-/duurzaamheidseducatie Groen Doen, dat tot die tijd een afdeling van Mar & Klif was. De drie afdelingen blijven voor het publiek de eigen naam voeren en blijven zo herkenbaar. Achter de schermen werken de verschillende afdelingen natuurlijk samen.

Inhoudelijke profilering

Van oudsher profileerde Museum Joure zich als het Douwe Egberts- en ambachtenmuseum, met als rode draad 'het dagelijks leven rond 1900'. Het museum hanteerde o.a. de slogan 'verrassend veelzijdig'. Het was een cultuurhistorisch museum met veel aandacht voor nostalgie en herkenbaarheid voor vooral oudere bezoekers.

Na 2014 merkten we dat deze profilering minder mensen aansprak en het aantal bezoekers terugliep. In 2012 bedroeg het aantal bezoekers in totaal nog 23.335 en het aantal betalende bezoekers 18.728. In 2016 ging het om 17.470 bezoekers in totaal en 15.714 betalende bezoekers. Oorzaken van dit teruglopende aantal bezoekers waren waarschijnlijk het afstoten van de natuurpresentatie en het sluiten van de DE-winkel (voor spaarartikelen, niet te verwarren met het nostalgische winkeltje De Witte Os).

Rond 2016 hebben we onderzocht hoe we beter kunnen aansluiten op de behoefte en verwachting van een breed publiek en de ontwikkelingen in de maatschappij. Een aantal onderscheidende kernwaarden van het museum vormde ons uitgangspunt: ambacht, vakmanschap, techniek, (vroeg) industrie, productontwikkeling en ondernemerschap. De rode draad werd duidelijk: het maken. 'Het maken' in vooral fysieke zin, maar ook het maken als in 'het slagen als ondernemer', zoals op deze grond zo goed gelukt is door Douwe Egberts. Het maken vroeger én nu, met een doorkijkje naar de toekomst.

En dus kozen we in 2017 voor een profilering als 'museum van het maken'. Tegelijkertijd besloten we de collecties (in de marketing) te bundelen tot vier heldere clusters:

- Koffie- en theefabriek – Proef het ontstaan van Douwe Egberts en Pickwick
- Friese klokkenmakerij – Verbaas je over de fijne techniek van Friese klokken
- Metaalwarenfabriek – Ervaar het vakmanschap van gieters en smeden
- Drukkerij – Maak je lekker druk met de drukpersen en -technieken van toen

De rode draad van 'het maken' voeren we stapsgewijs door in het museum, zowel bij het maken van nieuwe educatie- en activiteitenprogramma's als bij de herinrichting van vaste presentaties en de organisatie van wisseltentoonstellingen. Met het nieuwe profiel, de bundeling van collecties en de specifieke activiteiten richten we ons op het weer vergroten van het publieksbereik tot ca. 25.000 (betalende) bezoekers in de komende periode.

Missie Museum Joure

Voor het museum hebben we eind 2017 op basis van de herprofilering een nieuwe missie vastgelegd: *Museum Joure wil oudere en jongere generaties laten ontdekken hoe allerlei dingen die je dagelijks gebruikt – van koffie tot klokken en van metaal tot drukwerk- worden gemaakt. Ambachtelijk en industrieel, vroeger, nu en in de toekomst. Het museum wil bezoekers inzicht geven in het maakproces, hen het maken laten meebeleven ('meemaken') en hen inspireren om zelf te werken en te experimenteren met grondstoffen, gereedschappen en technieken ('zelf maken').*

Missie en visie stichting Erfgoed, Natuur en Landschap

Vanzelfsprekend is ook voor de stichting Erfgoed, Natuur en Landschap als geheel een missie en visie geformuleerd. Deze sluit aan op de missie van Museum Joure.

Wat zijn wij en waar staan we voor?

De stichting Erfgoed, Natuur en Landschap bestaat uit verschillende locaties en afdelingen, ieder met zijn eigen identiteit en (deel)doelstelling. Wat de locaties en afdelingen met elkaar verbindt is de liefde en het respect voor het erfgoed, het besef dat dit landschap en het erfgoed is gemaakt (en nog steeds wordt gemaakt) door mensen en de wens dit te behouden en door te geven aan volgende generaties.

Wat willen we betekenen en waar gaan we voor?

We willen jonge en oudere bewoners de regio en toeristen laten zien hoe ons landschap, de bebouwde omgeving en daarbinnen de regionale en specifiek Jouser ambachten en maakindustrie zich door de eeuwen heen hebben ontwikkeld en nog steeds ontwikkelen. We willen materiële en immateriële sporen uit het verleden behouden en onderzoeken, presenteren en documenteren en er bekendheid aan geven. We willen mensen stimuleren om te leren van de geschiedenis, van de natuur en van het vakmanschap. En om die kennis te gebruiken om op een duurzame manier om te gaan met de eigen leefomgeving.

Ethische code als basis

Hoewel niet specifiek in de missie van Museum Joure benoemd, vormt de ICOM-definitie van musea en de daarop gebaseerde Ethische code voor musea wel de basis voor het werk binnen het museum. De ICOM-definitie luidt: *Een museum is een permanente instelling, niet gericht op het behalen van winst, toegankelijk voor publiek, die ten dienste staat van de samenleving en haar ontwikkeling. Een museum verwerft, behoudt, onderzoekt, presenteert, documenteert en geeft bekendheid aan de materiële en immateriële getuigenissen van de mens en zijn omgeving, voor doeleinden van studie, educatie en genoegen.*

Continuïteitsrisico's

Om het museum in stand te houden en conform onze missie en de Ethische code te ontwikkelen is een gezonde exploitatie van het museum noodzakelijk. Op basis van interne analyses constateren wij dat er een aantal continuïteitsrisico's zijn.

- **Groei bezoekers.** Een groei in het aantal bezoekers tot ca. 25.000 (betalende) bezoekers is nodig voor de continuïteit van het museum. Dat betekent meer inkomsten, maar het draagt ook bij aan het draagvlak in de regio en daarmee aan het draagvlak voor subsidiëring van de organisatie. Van belang daarvoor is dat we met onze vaste presentaties en activiteiten beter aansluiten op de behoeften van het publiek. In de coronajaren liep uiteraard het aantal bezoekers sterk terug, naar ca. 14.500. In 2022 waren we met ca. 18.500 bezoekers weer terug op ongeveer het niveau van 2017.
- **Vrijwilligers en medewerkers.** Museum Joure is voor de dagelijkse werkzaamheden sterk afhankelijk van vrijwilligers. Zij bemensen de museumbalie, het winkeltje en het café. Daarnaast zorgen vrijwilligers ook voor rondleidingen, ondersteuning bij educatie, het onderhoud van de panden en collectie en doen zij onderzoek. Als museum zijn we dus erg afhankelijk van de beschikbaarheid van goede vrijwilligers. Met de huidige ontwikkelingen in de arbeidsmarkt is dat niet gemakkelijk. Tegelijkertijd zijn we ook afhankelijk van voldoende en goede betaalde medewerkers, die kunnen zorgen voor continuïteit en ondersteuning van de vrijwilligers. Door de inflatie vanaf 2022 staat de financierbaarheid van deze vaste kern onder druk.

- *Kennis over het ambacht.* Een bedreiging van het profiel als ‘museum van het maken’ is het langzaam wegvallen van vrijwilligers die het ambacht kunnen demonstreren of hierover kunnen vertellen. Een belangrijke uitdaging is de vraag hoe we die kennis binnen het museum kunnen behouden en door kunnen geven. Dat is noodzakelijk om de collectie ook actief te kunnen blijven gebruiken en om invulling te geven aan het profiel als museum van ‘het maken’.
- *Depot en (te) grote collectie.* De collectie van Museum Joure is omvangrijk. Een fors deel van de collectie is ondergebracht in een tijdelijk extern depot, waarvan de klimatologische omstandigheden niet ideaal zijn. Verhuizen van de collectie en waarschijnlijk ook ontzamelen is noodzakelijk om te komen tot een fysiek en financieel beheersbare en draagbare collectie.
- *Gebouwlasten.* De exploitatielasten van Museum Joure zijn door het grote, logistiek ingewikkelde complex en de omvangrijke collecties hoog, zeker vergeleken met andere regionumusea. Anno 2023 zetten de stijgende kosten voor energie, huur, salariskosten en de inflatie in het algemeen de exploitatie van het museum flink onder druk, met forse tekorten op de begroting als gevolg. Verhoging van de subsidies en interne bezuinigingen zijn onvermijdelijk voor de continuïteit van het museum.

In de volgende hoofdstukken lichten we de huidige situatie in het museum toe en benoemen we de doelen voor de periode 2020 – 2024. In verband met de verlenging van dit beleidsplan geldt dit nu voor de periode 2020 – 2025.

Presentatiebeleid

Gebouwen en museumterrein

De monumentale gebouwen en het sfeervolle museumterrein zijn een essentieel deel van het verhaal dat Museum Joure vertelt. Behoud van de oude bedrijfspanden, de herkenbaarheid van het complex als museumterrein en als historisch industrieterrein is voor het museum belangrijk.

De museum panden en het complex zijn in een behoorlijke staat van onderhoud. Wel was de kade aan vervanging toe (gerealiseerd in 2020). Doordat het complex doorsneden wordt door een straat met aan weerszijden hoge hekken, ziet het gebied er weinig uitnodigend uit en is het niet herkenbaar als één complex. Een nieuwe inrichting van de straat en (een groot deel van) de tuin is gepland.

Oppervlakte terrein:	ruim 5.160 m ²
Aantal gebouwen:	10 (waarvan 6 rijksmonument)
Oppervlakte gebouwen:	ruim 1.850 m ² (excl. extern depot)
Eigenaren:	stichting Kofschip en gemeente De Fryske Marren

Doelen 2020 – 2024/2025:

- De terreinen zo inrichten dat het gebied aan beide zijden van de straat meer één geheel vormt en herkenbaarder is als één museumterrein (gerealiseerd in 2020);
- De kades langs de opvaart vernieuwen (gerealiseerd in 2021).

Vaste presentaties

Museum Joure is grotendeels ingericht met vaste presentaties van objecten uit onze eigen collectie of langdurige bruiklenen. Er zijn historische exposities, stijlkamers en meerdere werkplaatsen: ruimtes of hoekjes met machines, gereedschappen, grondstoffen en halffabrikaten. Op sommige plekken kunnen bezoekers hier zelf ook iets maken of een techniek uitproberen. Veel werkplaatsen zijn gecombineerd met een expositie van eindproducten.

De presentaties zijn in verschillende periodes gemaakt, vaak op het moment dat de panden aan het museum werden toegevoegd. Ze variëren daardoor in stijl en uitstraling. De presentaties zijn over het algemeen sfeervol en mooi gestyled. Wel is de inrichting vaak 'verstild' en statisch. Sommige exposities zijn qua uitstraling 'van nu', andere zijn meer gedateerd. In een aantal gebouwen is de expositie sleets en aan vervanging toe. De ontwikkelingen worden veelal tot ca. 1950 getoond, de meer recente geschiedenis is onderbelicht.

De basisinformatievoorziening (type object, jaartal, e.d) is op de meeste plekken op orde. In sommige vaste presentaties mist dit, vooral bij de werkplaatsen. Op meerdere plekken ontbreekt achtergrondinformatie, bijvoorbeeld over hoe bepaalde producten werden gemaakt. Dat wordt extra gevoeld als het nut en de werking van machines en gereedschappen voor de hedendaagse bezoeker niet meer herkenbaar zijn.

In de vaste presentaties is op dit moment te weinig aandacht voor de uitleg over het maakproces en te weinig mogelijkheden om zelf aan de slag te gaan om de profilering als 'maakmuseum' écht recht te doen. De komende jaren willen we stapsgewijs de verschillende ruimtes opnieuw inrichten en daarbij het maakproces beleefbaarder maken. We starten in deze beleidsperiode met het opnieuw inrichten van de vaste presentaties over de geschiedenis van Douwe Egberts en over het maken van koffie en thee (en in mindere mate tabak) en de drukkerij. Voor de uitvoering hiervan verwerven we projectsubsidies.

Vaste presentaties,

DE	Salon C.J. de Jong	stijlkamer (2001)
DE	De Witte Os	mix winkel/stijlkamer (2018)
DE	Expositie koffie / D.E en Jouster meubels	expositie, werkplaats, deels stijlkamer (2014)
DE	Expositie thee / tabak en Jouster meubels	expositie, klein deel stijlkamer (2014)
DE	Geboortehuisje Egbert Douwes	stijlkamer (ca. 1983)
Div	Bokmakamer	stijlkamer (ca. 19853)
Metaal	Koperslagerij	werkplaats en expositie (ca. 2006)
Metaal	Zilversmederij (ambachtengebouw)	werkplaats en expositie (ca. 2012)
Klokken	Klokkenmakerij (ambachtengebouw)	werkplaats en expositie (ca. 2012)
Metaal	Geel(koper)gieterij Keverling	expositie (ca. 1991))
Drukken	Drukkerij en prentenkabinet	werkplaats (ca. 1991)
Klokken	Expositie klokken	expositie (2013)



De vaste presentaties zijn met name gebaseerd op een wit, koloniaal en mannelijk perspectief. Het meest voelbaar is dat bij de presentaties over koffie, thee en tabak. We realiseren ons dat de verhalen gerelateerd aan onze collectie meer complex en veelzijdig zijn dan de huidige presentaties doen voorkomen. Bij de herinrichtingen van de verschillende ruimtes willen we die diversiteit meer recht doen. Dat doen we door een bredere representatie in het museum zelf van mensen met verschillende achtergronden en ook meer representatie van vrouwen. We kijken ook naar mogelijkheden voor verdieping, bijvoorbeeld met verhalen op onze website, podcasts, e.d. Daarvoor zoeken we samenwerkingen met partners binnen en buiten de museumwereld.

Met de profilering als 'maakmuseum' en de keuze voor vier thema's (koffie en thee, klokken, metaal en drukwerk) is op papier meer samenhang tussen de verschillende collecties ontstaan. Fysiek is deze samenhang echter niet altijd aanwezig. De volgorde van collecties is in de huidige inrichting redelijk willekeurig, waardoor het museum niet altijd 'logisch' aanvoelt. Tijdens de herinrichting van de vaste presentaties willen we een aantal collecties verhuizen, waardoor er meer samenhang ontstaat.

Doelstellingen 2020 – 2024/2025:

- De vaste presentaties over koffie, thee en Douwe Egberts en over de drukkerij opnieuw inrichten, waarbij we het maakproces meer beleefbaar maken.
- De routing door Museum Joure logischer maken en meer concentreren op de vier collectieclusters door (plannen te maken om) collecties te verhuizen.
- Meerstemmigheid betreffende de betekenissen van objecten en eventuele discussie daarover faciliteren en representatie van mensen met andere achtergronden en vrouwen vergroten.

Wisselexposities

Naast de vaste presentaties heeft Museum Joure een ruimte voor wisselexposities. Hier worden jaarlijks een aantal wisseltentoonstellingen georganiseerd, vaak rondom een historisch thema of een expositie van één of meerdere beeldende kunstenaars. De ruimte voor wisselexposities is fraai, maar ten opzichte van de rest van het museum wel klein (66 m²). Er is onvoldoende ruimte om hier grotere exposities te realiseren, die een eigen publiek kunnen trekken.

Ter illustratie, in 2019 organiseerden we de volgende wisselexposities:

- Het smeden van fietslicht, 100 jaar Spanninga Metaal', 4 oktober 2018 t/m 17 maart 2019;
- Afscheidsexpositie van Gerard de Lang, die bijna drie decennia lang voorman was van het Fries Grafisch Museum, 9 april t/m 10 juni 2019;
- Monique Verbruggen, grote caleidoscoop, van 12 juni t/m 14 juli 2019;
- 'De Kunst van het Genieten, nieuwe producten uit een andere wereld' een expositie over de introductie van koffie, thee en tabak in Nederland, 14 september 2019 t/m 1 maart 2020.

Tijdens de herinrichting maken we meer ruimte voor wisselexposities. We voegen de eerste verdieping van het grutte pakhûs hieraan toe, zodat het aantal vierkante meters groeit naar 215m².

Na de herinrichting willen we ons expositieprogramma toespitsen op exposities over het werk van ontwerpers en (min of meer) toegepast werk van kunstenaars, waarbij er een relatie is met de (ambachtelijke) maakindustrie. We streven naar afwisselend tentoonstellingen van werk van één of twee ontwerpers en meer thematische exposities, waarbij nieuw werk van meerdere ontwerpers naast werk uit de eigen collectie wordt getoond. In de wisselexposities willen we verschillende perspectieven en werk van ontwerpers met verschillende achtergronden laten zien.

Voor de realisatie van het programma met wisselexposities reserveren we een klein basisbudget en werven we aanvullend extra middelen. We houden daarbij ook rekening met het betalen van de inzet van kunstenaars en ontwerpers, conform de Fair Practice code.

Doelstellingen 2020 – 2024/2025:

- De eerste verdieping van het grutte pakhûs inrichten als tweede ruimte voor wisselexposities;
- Een programma van wisselexposities ontwikkelen gericht op de relatie tussen designers/ontwerpers en kunstenaars en de maakindustrie.

Activiteiten

Museum Joure organiseert regelmatig activiteiten in en vanuit het museum. Hiermee kunnen we de beleving van bezoekers versterken, onderwerpen uitdiepen of juist een ander licht op thema's en objecten werpen. Activiteiten zijn ook mooie manieren om extra bezoekers te trekken. De aard van de activiteiten is uiteenlopend.

Natuurlijk bieden we groepen de mogelijkheid een rondleiding te boeken. Deze worden verzorgd door vrijwilligers, die met veel enthousiasme mooie, smeuïge verhalen over de collectie vertellen. Op aanvraag bezoeken de rondleiders ook verzorgingstehuizen met een mand met objecten.

Tot 2020 waren er op donderdag oud- drukkers in het museum aanwezig, die hier drukwerk maakten en uitleg gaven aan vrijwilligers. Vanwege de hoge leeftijd zijn deze oud-drukken in 2022 met deze activiteit gestopt. Eenzelfde ontwikkeling zien we ook bij andere demonstratie-gevers.

We oriënteren ons nog op de wenselijkheid van audiotours voor individuele bezoekers, maar zijn nog niet overtuigd van de meerwaarde hiervan voor ons museum.

Daarnaast organiseren we regelmatig tijdelijke activiteiten, zoals instaprondleidingen, demonstratiedagen, filmvertoningen en lezingen over verschillende historische onderwerpen en bijvoorbeeld een spot-light-tour (een rondleiding door een donker museum, met een zaklamp in de hand).

De komende jaren willen we ons activiteitenprogramma op hoofdlijnen doorzetten en verder ontwikkelen, vooral rondom het profiel van 'maakmuseum'. Zo zouden we graag het aantal demonstraties in het museum willen behouden en liefst willen vergroten. We merken echter dat het aantal vrijwilligers dat daadwerkelijk ervaring 'in het vak' heeft sterk terugloopt. Jongere vrijwilligers met dezelfde kennis van zaken zijn niet te vinden. De oudere vrijwilligers

vinden het vaak moeilijk – zo niet onhaalbaar – om hun kennis over te dragen op een jongere groep vrijwilligers die niet uit het vak komt.

Doelstellingen 2020 - 2024/2025:

- We ontwikkelen jaarlijks een programma van activiteiten rondom het thema 'het maken'.
- We zoeken naar manieren om nieuwe groepen vrijwilligers aan ons te binden en op te leiden om demonstraties te geven;
- We doen onderzoek naar de wenselijkheid van de inzet van audiotours, nemen hier een besluit over en voeren dit door.

Educatiebeleid

Onderwijs

Scholen zijn een belangrijke doelgroep voor Museum Joure. Op dit moment richten wij ons met onze programma's vooral op het basisonderwijs. In de educatieprogramma's voor basisscholen staan erfgoed en 'het maken' (techniek en wetenschap) centraal. De aard van het museum maakt het ook mogelijk om aan te sluiten op andere leerdoelen van het onderwijs, denk aan leesbevordering, mediawijsheid, Friese taal, etc.

De programma's zijn lesstof-verrijkend (niet zozeer lesstofvervangend) en we sluiten met de programma's zoveel mogelijk aan op thema's uit het curriculum (bv. tijdvakken geschiedenis). In het programma De Theefabriek wordt bijvoorbeeld aandacht besteed aan de impact van de VOC en de industrialisatie. Regelmatig maken we een programma bij het thema van de kinderboekenweek.

Uitgangspunt is dat de programma's altijd een grote actieve component hebben. Kinderen gaan zelf aan de slag, met kortdurende doe-activiteiten in verschillende gebouwen of juist met mix van oriëntatie in het museum en een verwerkende activiteit in het Maaklokaal.

We bieden jaarlijks twee a drie programma's aan, die we voor (bijna) alle groepen van het basisonderwijs inzetten. Dat maakt het lastig om echt goed aan te sluiten op de leeftijd van de leerlingen en de leerdoelen van leerkrachten. We willen de komende periode meer verschillende programma's ontwikkelen, met verschillende invalshoeken. Deze nieuwe programma's willen we ontwikkelen in samenspraak met enkele leerkrachten, om zodoende goed aan te sluiten op de wensen van het onderwijs.

De educatieve programma's van Museum Joure maken deel uit van het aanbod van het NME-netwerk Groen Doen (eveneens onderdeel van stichting Erfgoed, Natuur en Landschap). De meeste scholen komen via dit kanaal naar Museum Joure. We communiceren het aanbod ook via onze eigen website en ook via deze route komen jaarlijks enkele scholen naar het museum.

Incidenteel bezoeken ook scholen uit het voortgezet onderwijs het museum. Hiervoor maken we vaak een programma op maat, waarbij we aansluiten bij thema's die de scholen willen behandelen. Het MBO, HBO en de universitaire opleidingen boeken vrijwel geen excursies naar Museum Joure. Wel werken we regelmatig met dit type opleidingen samen, bijvoorbeeld door stages of projecten aan te bieden.

Doelstellingen 2020 – 2024/2025:

- Een breder aanbod van educatieve programma's voor scholen ontwikkelen, die specifiek aansluiten bij de leerdoelen van de verschillende bouwen van de basisschool en de eerste twee jaren van het voortgezet onderwijs.

Familieprogramma's

Families (ouders en opa's/oma's met kinderen) zijn voor ons een belangrijke doelgroep. Rond 2016 hebben we hiervoor een speciale activiteit ontwikkeld, de Oan it wurk-route. Gezinnen krijgen een kistje met materialen mee en kunnen daarmee op verschillende plekken in het museum doe-opdrachtjes doen. Sinds 2020 is er een variant ontwikkeld voor het zomerseizoen, de ZomerMaakfabriek, met meer buitenactiviteiten. De geplande herinrichtingen van onze vaste presentaties maken het noodzakelijk om deze activiteiten in de komende jaren te herzien. Idealiter zouden we dan ook het aantal doe-activiteiten willen uitbreiden.

Sinds 2018 organiseert Museum Joure in de herfstvakantie, de voorjaarsvakantie en de meivakantie de Maakfabriek. Een programma waarbij kinderen van ca. 6 – 12 jaar onder begeleiding 'in de huid van een ontwerper' kruipen, bijvoorbeeld een ontwerper van serviesgoed, metaal, drukwerk, etc. Tijdens een korte speurtocht door het museum doen de kinderen inspiratie op en daarna gaan ze in het Maaklokaal aan de slag. Ze experimenteren dan met materialen en gereedschappen en maken een prototype van het ontwerp. De (groot)ouders kunnen de kinderen hier zo nodig bij helpen.

Dit aanbod functioneert in de praktijk redelijk goed. Er zijn een aantal thema's uitgewerkt en iedere vakantie wisselt het thema. Een deel van de bezoekers komt ook regelmatig terug. Idealiter zouden we het aantal programma's nog iets willen uitbreiden, om zo herhalingsbezoek te stimuleren.

Doelstellingen 2020 – 2024/2025:

- Bij herinrichtingen willen we het Oan it Wurk-programma en de ZomerMaakfabriek aanpassen en het aantal doe-activiteiten uitbreiden.
- De programma's voor De Maakfabriek uitbreiden, zodat er meer variatie in het aanbod ontstaat.

Volwassenen

Museum Joure organiseert regelmatig leerzame activiteiten voor volwassenen, zoals lezingen. We zien goede mogelijkheden om rondom het profiel van 'het maken' en de vier collectieclusters meer educatieve activiteiten voor volwassenen te ontwikkelen. Denk aan cursussen over thee en koffie, workshops koffiebranden, cursussen letterzetten en drukken, etc. Daarmee versterken we het profiel van maakmuseum.

Het aanbieden van cursussen zou ook een goede mogelijkheid zijn om nieuwe vrijwilligers voor het museum te werven, vooral voor het geven van demonstraties.

Het aanbieden van dit type activiteiten vraagt wel om de nodige aanpassingen. Niet alle werkplaatsen zijn nu geschikt om in te werken, machines en gereedschappen uit de collectie zijn hiervoor soms te kwetsbaar of niet veilig. Bij herinrichtingen vraagt dit dus om gerichte aanpassingen. Ook zijn de meeste huidige vrijwillige ambachtslieden niet geschikt om het ambacht over te dragen. Om op redelijke schaal aanbod voor volwassenen te kunnen realiseren, zullen we samenwerkingen met andere vrijwilligers, ZZP'ers of organisaties aan moeten gaan. Binnen de exploitatie is hiervoor geen budget. De haalbaarheid hangt dan ook samen met het vinden van geschikte financieringsbronnen hiervoor.

Doelstellingen 2020 – 2024/2025:

- Bij herinrichting werkplaatsen zo inrichten dat deze ook daadwerkelijk gebruikt kunnen worden voor het geven van workshops en cursussen;
- Samenwerkingen zoeken met mensen en organisaties die cursussen kunnen geven en het versterken van de relatie met ambachtslieden, maakbedrijven, ontwerpers e.d. in de regio;
- Experimenteren met het geven van workshops en cursussen aan volwassenen, gericht op 'het maken'.

Collectiebeleid

Verwerving collectie van Museum Joure

Sinds de oprichting in 1976 heeft Museum Joure een uitgebreide collectie opgebouwd van ca. 9.000 objecten. De collectie bestaat voor een klein deel uit aankopen en verder vooral uit schenkingen en langdurige bruiklenen. Vooral in de periode 1976 tot ca. 2010 zijn er veel collecties en objecten verworven. Zo is in die periode de collectie uitgebreid met een grote schenking van Douwe Egberts en kwamen er collecties naar Joure op het gebied van de koperslagerij van Dijkstra, Friese klokken en klokmakerij, zilver/zilversmeden, foto's en boeken, beeldende kunst, interieur en textiel.

De collectie van Museum Joure bestaat uit naar schatting ruim 9.000 objecten, waarvan er 8.329 zijn opgenomen in het collectieregistratiesysteem Adlib en nog ca. 800 niet digitaal geregistreerd zijn. De collectie is onderverdeeld in verschillende deelcollecties. In onderstaand overzicht zijn deze geclusterd in de vier thema's die wij ook in onze marketing gebruiken plus een thema Joure/overige. De benamingen van de deelcollecties komen overeen met de Musip-benamingen). *Actualisatie 2023: de aantallen per deelcollectie zijn van augustus 2023 en betreffen dus alleen de digitaal geregistreerde objecten. NB. sommige objecten vallen onder meerdere deelcollecties en met name bij de drukkerij en textielcollectie zijn nog veel objecten niet of niet digitaal geregistreerd.*

Douwe Egberts / koffie, thee en tabak

- Douwe Egberts, 289 objecten
- Koffie, 643 objecten
- Tabak, 415 objecten
- Thee, 458 objecten

Metaal

- Geelgieterij Keverling, 527 objecten
- Koperslagerij, 817 objecten
- Zilversmederij/zilver, 2771 objecten

Friese klokken

- Klokmakerij, 160 objecten
- Friese klokken, 83 objecten

Eigen collectie: 7499

Bruiklenen: 830

Drukkerij¹

- Zetten
- Drukken
- Afwerken/binden

} 495

Joure/overige

- Interieur, 1049 objecten
- Jouster meubels, 39 objecten
- Textiel, 62 objecten
- Foto's, 7909 objecten
- Films, 335 objecten
- Boeken, 3017 objecten
- Documenten, 443 objecten
- Overig (beeldmateriaal, materiaal andere Jouster ambachten/bedrijven, rekwisieten, e.d.), 564 objecten

Sinds 2011 is het beleid ten aanzien van verzamelen en het aannemen van nieuwe objecten kritischer geworden. Steeds wordt bekeken of het aangeboden object in het collectieprofiel past en of voorziet in een hiaat in de collectie. Als dat niet het geval is, dan wordt het object niet aangenomen. Uitgangspunt daarbij is dat het niet reëel en wenselijk is om te streven naar een complete collectie op één van de verzamelgebieden. Museum Joure is geen nationaal ambachtelijk museum.

¹ In 2019 is een drukkerij-collectie aan de collectie van Museum Joure toegevoegd. Deze collectie was al sinds 1991 gehuisvest in de gebouwen van Museum Joure, maar werd beheerd door de stichting Fries Grafisch Museum. De stichting is in 2019 opgeheven en heeft de collectie overgedragen aan Museum Joure.

Om in de toekomst eventueel noodzakelijke ontzamelings-acties te vergemakkelijken is sinds 2016 het standaard schenkingsformulier aangepast. We vragen de schenker nu om toestemming om in de toekomst zo nodig zonder kennisgeving het object te kunnen ontzamen.

De collectie van Museum Joure is vooral materieel van aard (objecten, foto's, documenten en boeken). Aan de collectie is uiteraard ook veel immaterieel erfgoed verbonden, zoals de technieken, gebruiken en verhalen die bij de verschillende (ambachtelijke) maakindustrieën horen. Dit immaterieel erfgoed wordt incidenteel vastgelegd, er is geen plan om het gestructureerd te verzamelen.

We hebben de collectie van Museum Joure gescand op risico's wat betreft de herkomst van de objecten, zoals beschermde flora en fauna, cultureel gevoelige objecten, objecten uit oorlogsgebieden en -perioden en potentieel gestolen objecten. Hieruit blijkt dat er enkele oude objecten zijn met ivoor (beschermde flora en fauna). In de collectie zijn geen objecten afkomstig uit de voormalige koloniën. De collectie rond koffie, thee en tabak bestaat vooral uit objecten die te maken hebben met de verwerking en vermarkting daarvan in Europa. Een aantal van deze objecten bevat afbeeldingen van inwoners van de koloniën die stereotiep en kwetsend zijn. Wij zijn zeer terughoudend in het exposeren hiervan.

Als er potentieel nieuwe objecten worden aangeboden, dan wordt onderzoek gedaan naar de herkomst ervan.

De geelgieterijcollectie, de collectie Friese klokken en delen van de koffie, thee en tabakscollecties zijn van (cultuurhistorische) en financiële waarde. Bij de overige delen van de collectie is dat minder het geval.

Selecteren, indelen en afstoten

Museum Joure heeft een grote collectie en mede doordat in het verleden de collectieregistratie handmatig was en matig ontsloten, zijn er ook dubbele en kwalitatief slechte objecten in de collectie terecht gekomen, evenals objecten die niet passen binnen de benoemde collectieclusters. Mede vanwege de beperkte fysieke en financiële ruimte om een steeds verder uitdijende collectie goed te huisvesten, is ontzamen noodzakelijk.

In de periode 2010 – 2015 is een start gemaakt met het ontzamen. Leidraad daarvoor was de toenmalige toespitsing van het profiel op specifiek Joster ambachten. In die jaren zijn de natuur- en bakkerijcollecties afgestoten. In de periode daarna zijn geen collecties afgestoten, maar wel enkele objecten, met name vanwege de slechte fysieke staat.

Bij het afstotingsproces is de LAMO toegepast.

- Ontzaming van collecties vond plaats op basis van inhoudelijke gronden (focus op Joster ambachten)
- Er is uitgezocht wie juridisch eigenaar van de objecten/deelcollectie was;
- Bruiklenen zijn terug gegaan naar de bruikleengever, schenkers (voor zover te traceren) kregen de gelegenheid om hun object terug te nemen;

- In goede staat verkerende objecten zijn eerst geplaatst op www.afstotingsdatabase.nl en aangeboden aan andere geregistreerde musea;
- Objecten waarvoor geen belangstelling was vanuit geregistreerde musea zijn aangeboden aan niet-geregistreerde musea en andere cultuur-historische organisaties;
- Objecten in slechte fysieke staat zijn vernietigd;
- Er zijn geen opbrengsten uit verkoop geweest. Mocht er in de toekomst wel opbrengsten uit verkoop van de collectie zijn, dan zullen de opbrengsten ook weer gebruikt worden voor de collectie;
- Het afstotingsproces is gedocumenteerd.

Op kleine schaal ontzamen, met name van objecten die in slechte staat zijn, is een doorlopend onderdeel van het werk van de conservator. Gezien de omvang en diversiteit van de collectie is opstarten van een nieuw ontzamelproces in deze periode wenselijk. We starten in deze beleidsperiode met het verder aanscherpen van ons verzamelbeleid en het maken van een ontzamelplan. Het daadwerkelijk afstoten van (delen van) collecties is een zeer bewerkelijk traject dat een groot beslag legt op de beperkte capaciteit van het museum. Dit is alleen mogelijk als hiervoor extra middelen beschikbaar komen. Idealiter sluiten we in zo'n proces aan bij een samenwerkingstraject van Museumfederatie Fryslân. In 2023 is het collectiewaarderingstraject Fan 'e souder gestart. Hier participeren wij in.

Doelstellingen 2020 – 2024/2025:

- Formuleren van een inhoudelijke aanscherping van het collectiebeleid gebaseerd op het inhoudelijk profiel van Museum Joure;
- Aan de hand van het aangescherpte collectiebeleid formuleren van een verwervingsbeleid voor de verschillende deelcollecties en het formuleren van een ontzamelplan en een plan van aanpak;
- Werven van projectmiddelen voor het uitvoeren van een ontzamelplan.

Registratie en documentatie

Museum Joure hanteert een goede structuur voor de registratie van nieuwe aanwinsten. De objecten worden systematisch geregistreerd (handmatig), fysiek genummerd én gefotografeerd. Vervolgens wordt het object in het digitale systeem voor collectieregistratie ingevoerd. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van Adlib, dat regelmatig (automatisch) wordt geüpdatet. Er kunnen meerdere mensen in Adlib informatie opzoeken, het aantal mensen dat geautoriseerd is om objectregistraties aan te passen is beperkt.

In het registratiesysteem is volgens de standaard per object informatie opgenomen, denk aan het inventarisnummer, objectnaam, omschrijving, foto's van het object, verwervingsgegevens en standplaatsgegevens op naam van de ruimte waar de objecten zich bevinden. Zo mogelijk verzamelen wij ook documentatie over objecten zoals verhalen en informatie over gebruik. Om betrouwbaarheid van informatie zo goed mogelijk te waarborgen worden meerdere bronnen geraadpleegd en worden bronnen vermeld.

Een deel van de collectie is geplaatst op Collectie Nederland en Collectie Friesland. Dat geldt niet voor alle objecten, aangezien van een gedeelte niet duidelijk is of er beperkingen gelden

op het vlak van de auteurswet en de AVG. In 2023/2024/2025 stappen we over naar het online systeem Atlantis. Dat biedt meer mogelijkheden om de collectie online te delen en te publiceren.



Tijdens de schoonmaakrondes in de verschillende ruimtes worden standplaatscontroles uitgevoerd. Als objecten in bruikleen worden gegeven, dan wordt dit genoteerd in het register van in-/uitgaande objecten. Bij grote herinrichtingen worden objecten die vanuit het museum naar het depot verhuizen opgeslagen in tijdelijke depotruimtes, deze fungeren als fysiek in-/uitgaand-register.

Aanpak standplaatsregistratie (toegevoegd 19/4/2024/2025 n.a.v. audit museumregistratie)

De standplaatsregistratie van Museum Joure vindt op dit moment plaats op zaal-/gebouwniveau. De collectie in het externe depot is deels in dozen opgeslagen die van inhoudslijsten met aanwinstjaar en foto zijn voorzien. In de collectieregistratie is dit niet zichtbaar.

Standplaatsregistratie op plank-/vitruineniveau is wenselijk om daarmee een betere vindbaarheid te borgen (ook bij eventuele wisselingen van medewerkers), maar is ook een grote opgave. In 2024/2025 maken we voor de vaste opstelling een standplaatsenlijst op plank/vitruineniveau. We maken een start met het aanpassen van de standplaatsen in Atlantis wat betreft de ruimtes die zijn heringericht, hierin nemen we meteen ontbrekende gegevens als conditie mee.

We vinden het niet wenselijk om voor de objecten in het depot en de overige gebouwen een los standplaats-project uit te voeren, maar willen dit onderdeel meenemen in het waarderings- en verzamel/ontzamelproject en de verhuizing naar een nieuw depot, dat we de komende jaren willen uitvoeren. In de praktijk ziet dat er als volgt uit:

1. Waarderingstraject
 - a. Uitwerken van de missie en visie van het museum in collectie-anatomie en afwegingskaders welke objecten wel/niet in het collectiebeleid passen (planning 2^e helft 2024/2025);
 - b. Objecten op basis van de omschrijving en foto's uit de museumregistratie labelen ('taggen') met de termen die opgenomen zijn in de afwegingskaders uit fase 1a.
 - c. Per thema objecten bij elkaar plaatsen en daadwerkelijk waarderen. Valt het object binnen de eerder geformuleerde gewenste collectie-anatomie van het betreffende collectie? Eventueel aanvullend onderzoek doen. Selectie van de objecten die wel/niet voor afstoting in aanmerking komen.
2. Ontzamel-/verzameltraject
 - a. Schenkings-/bruikleendocumentatie van alle objecten structureren, eventueel aanvullend onderzoek doen naar voorwaarden voor afstoting van de objecten die hiervoor in aanmerking komen;
 - b. Afstoten conform de normen van de LAMO en verwerken van het afstoten in de museumregistratie;
3. Verhuis- en standplaatstraject
 - a. Registreren van de standplaatsen van de te behouden objecten in het museum;
 - b. Verhuizen van de te behouden collectie naar een nieuw depot;
 - c. Het registreren van de standplaatsen van de te behouden objecten in depot op plank-/vitruineniveau.

Overigens vraagt dit hele traject een heel grote inzet van menskracht. Dat is door de huidige conservator niet alleen te realiseren. Het is noodzakelijk om extra professional(s) in te zetten,

aangevuld met een groter team van (opgeleide) vrijwilligers. Binnen de huidige begroting is hiervoor onvoldoende budget. Voor stap 1a is inmiddels projectgeld door de gemeente toegekend. De voortgang van dit traject is afhankelijk van de mogelijkheden om hiervoor aanvullende middelen te werven.

Naast de 8.330 objecten die in Adlib zijn ingevoerd (stand augustus 2023), zijn er naar schatting nog zo'n 800 objecten die niet zijn geregistreerd. Dit zijn deels recente aanwinsten (met name de drukkerij-collectie), textiel en objecten uit de beginperiode van Museum Joure. Het invoeren van deze objecten is bewerkelijk. We schatten in dat dit per object ca. 2 uur kost. In 2022 hebben we met behulp van het Mondriaan Fonds tijdelijk een extra collectiemedewerker kunnen aanstellen, die een gedeelte van niet (digitaal) geregistreerde objecten heeft ingevoerd. Registratie van alle nog resterende niet(digitaal) geregistreerde objecten is alleen mogelijk met inzet van tijdelijke extra middelen.

Om onnodig werk te voorkomen, wachten we overigens met het opzetten van een grootschalig registratie-actie voor deze objecten totdat we ons verzamelbeleid geherdefinieerd hebben.

De bibliotheek, foto- en filmcollectie en archieven bestaat deels uit documentatie die aansluit bij de fysieke collectie en deels uit de collectie 'Joure'. Dit deel van de collectie wordt beheerd en geregistreerd door onze vrijwilligerwerkgroep het Histoarysk Wurkferbân Skarsterlân in overleg met onze conservator. De komende periode gaat de werkgroep verder met scannen van foto's en het invoeren van de gegevens in Adlib Lite. De database wordt regelmatig geüpdate. Ook deze collectie gaat op den duur over in Atlantis. Hiervoor is noodzakelijk dat de collectieregistratie eerst wordt opgeschoond.

Een gedeelte van deze objecten wordt gepubliceerd via www.historiejoure.nl. Bij de publicatie wordt kritisch gekeken of er geen beperkingen zijn vanuit de auteurswet en de AVG. Foto's en andere materialen waarvan dit niet duidelijk is, worden niet getoond.

Doelstellingen 2020 – 2024/2025:

- Jaarlijks de nieuw verworven collectiestukken en bruiklenen invoeren;
- Inventarisatie, nummeren, fotograferen en registreren collectie drukkerij;
- Verzamelen van documentatie over objecten zoals verhalen en informatie over gebruik en kennis over onze ambachten in het algemeen.
- De collectie t/m 1988 (handmatig in mappen) uitzoeken;
- Opschonen van de database van de objecten en van de bibliotheek, foto- en filmcollectie en documenten voor migratie naar Atlantis.
- Werven van projectmiddelen en vrijwilligers/medewerkers (inclusief opleiden) om het traject van Waarden, ontzamen/verzamen, verhuizen en standplaatsregistratie te kunnen uitvoeren.
- Stapsgewijs starten met traject van Waarden, ontzamen/verzamen, verhuizen en standplaatsregistratie.

Informatiebeleid (toegevoegd 19/4/2024/2025 n.a.v. audit museumregistratie)

Uit de audit blijkt dat het informatieplan van Museum Joure onvoldoende op orde is. Inmiddels is De Informatieplanner ingevuld en is het informatiebeleid zoals hieronder beschreven vastgesteld.

(Digitale) informatie: De digitale informatie over de collectie bestaat uit:

- Op objectniveau: metadata per object (feitelijke gegevens ingevoerd in het collectieregistratiesysteem), foto's van het object, overeenkomsten (schenkings/buikleen/aankoop), in enkele gevallen onderzoeksrapporten en soms aanvullende presentatieteksten e.d.
- Op collectieniveau: presentatieteksten (vaste presentaties en wisselexposities), educatiemiddelen.

Doel van het informatiebeleid: In de periode 2020 – 2024/2025 is het doel het duurzaam bewaren van informatie over de collectie en het (deels) beschikbaar stellen van de informatie over de collectie voor onderzoek door collega-musea en geïnteresseerd publiek.

Doelgroep: Ons digitaal erfgoedbeleid richt zich nu op

- de eigen medewerkers/museum;
- de museumsector in de breedte die we (deels) toegang geven tot onze collectie;
- publieksgroepen met specifieke interessegebieden zoals verzamelaars e.d. die (deels) toegang hebben tot de collectie.

Informatie over de maakprocessen en voorbeelden (objecten) van grondstoffen en gereedschappen, halffabrikaten en verschillende eindproducten zijn deels in het museum te vinden, maar ook deels in depot en in de achterliggende documentatie. Dit is ook voor een breder publiek interessant en het breder ontsluiten daarvan zou in een volgend beleidsplan een doel voor het informatieplan kunnen zijn. Gezien de vele opgaven van deze beleidsperiode is breder ontsluiten op dit moment niet haalbaar.

Houdbaar opslaan: De (digitale) informatie is op verschillende manieren opgeslagen.

Objectregistratie: Metadata en foto's van objecten (en in sommige gevallen aanvullende documentatie) van alle objecten wordt gedaan door de conservator of vrijwilligers en deze gegevens zijn opgenomen in de collectieregistratie. Deze vond t/m december 2023 plaats in Adlib en vanaf 1 januari 2024/2025 in Atlantis. De Adlib-registratie blijft behouden en wordt dagelijks gebackuped door onze ICT-ondersteuning INfactor. De foto's van de objecten zijn daarnaast ook opgeslagen in een fotomap op de server en wordt regelmatig gebackuped door INfactor. De data wordt opgeslagen bij Acronis op een server in Frankrijk. De data is ook geëncrypt met een hashcode. Het is dus voor onbevoegden niet mogelijk om toegang te krijgen tot deze data. De gegevens in Atlantis worden automatisch gebackuped. *Registratie foto/film/documentatie:* Het registreren van foto's, films en documentatie die niet specifiek met een object samenhangt gebeurt door de werkgroep Histoarysk Wurkferbân Skarsterlân en vindt plaats in Adlib Lite. Deze staat op een Synology NAS. De NAS zelf maakt back-ups. wordt regelmatig gebackuped door INfactor. Daarnaast wordt de NAS ook dagelijks geback-up naar Google Drive storage. Doel is dat deze registratie op termijn ook overgaat naar Atlantis. De foto's, films en documenten zijn grotendeels ook fysiek aanwezig in de bibliotheek van Museum Joure. De scans hiervan zijn ook opgenomen in een map op dezelfde Synology NAS.

Overeenkomsten: Bruikleenovereenkomsten en schenkingsformulieren zijn fysiek aanwezig in het museum. Niet alle zijn gedigitaliseerd. De gegevens uit de bruikleenovereenkomsten en schenkingsformulieren zijn wel opgenomen in de objectregistratie.

Tekstbestanden (onderzoeksrapporten en presentatieteksten): Er zijn beperkt onderzoeksrapporten over objecten. Daarnaast zijn er uiteraard wel presentatieteksten. Deze teksten (inclusief voorbereidend onderzoek) worden opgeslagen op de 'conservator' map op SharePoint, onderverdeeld in mappen per type collectie/presentatie. Dit wordt geback-up't door Microsoft en daarnaast wordt er een back-up gemaakt op de Synology NAS en door Acronis wordt er dagelijks een back-up gemaakt, ook in Frankrijk en met een encryptie.

User generated content: Op dit moment zijn er geen gerichte activiteiten om user generated content op te halen. Wel ontvangen we regelmatig mails of andere berichten met aanvullende informatie over onze collectie. Informatie op objectniveau wordt toegevoegd aan de objectregistratie. Informatie op collectie-/presentatieniveau wordt opgeslagen als tekstbestand en als zodanig geback-uped (zie hierboven)

Educatiemiddelen: Educatieve projecten worden opgeslagen op de server in de map 'educatie' en draaien mee met het backup-systeem van de tekstbestanden.

Aandachtspunten registratie:

- Betrouwbaarheid digitale objecten: Het daadwerkelijk controleren of de objecten goed zijn opgeslagen blijft vanwege capaciteitsproblemen vaak achterwege.
- Uitklaren rechten: Niet van alle objecten en foto's/films zijn de rechten bekend (denk aan auteurs en portretrecht of in hoeverre deze voldoen aan de AVG). In principe worden alleen objecten, foto's/films gepubliceerd/getoond waarvan de rechten bekend zijn. We doen dat voorafgaand aan publicatie/vertoning onderzoek. In enkele gevallen wijken we daarvan af omdat het object, foto/film van dusdanig belang is voor het te vertellen verhaal. We roepen rechthebbenden dan op zich alsnog te melden.
- Richtlijnen voor bestandsformaten: Er zijn richtlijnen voor bestandsformaten. In het verleden zijn van veel objecten foto's genomen die niet aan de huidige richtlijnen voldoen. Op handige momenten (bv. in het waarderings- en ontzamel/verzameltraject) nemen we het verbeteren daarvan mee.

Registratiesysteem: Het museum gebruikt sinds 2024/2025 Atlantis van DEVENTit voor de collectieregistratie. De migratie naar Atlantis kost € 5.000 inclusief de kosten voor software en opslag in 2023 en 2024/2025. Vanaf 2025 kost dit € 1.025 per jaar excl. btw. Dat is inclusief dataopslag en hosting tot 50GB, onderhoudskosten software, cursussen en ondersteuning door stichting Erfgoed & Publiek. DEVENTit zorgt tevens voor de back-up. Overigens vertoont de migratie naar Atlantis nog een aantal gebreken, die in 2024/2025 moeten worden opgelost.

De collectieregistratie vond t/m december 2023 plaats in Adlib. De ondersteuning van dit programma is beëindigd. De registratie wordt bevroren en behouden en regelmatig door INfactor geback-uped.

De registratie van foto's, films en documenten door het Histoarysk Wurkferbân Skarsterlân vindt plaats in Adlib Lite en wordt regelmatig door INFactor geback-uped. Op termijn moet ook deze registratie over naar Atlantis, aangezien ook de ondersteuning van dit registratiesysteem is beëindigd.

Ca. 90% van de objecten is volgens museumregistratienorm geregistreerd en wordt actief bijgehouden. In de toekomst zullen we projectgewijs de registratie van de ontbrekende delen (o.a. drukkerij) oppakken. Voor het invoeren van nieuwe objecten is een invoerinstructie voorhanden.

De gegevens van oudere objecten voldoen niet (altijd) aan die standaard. Een aantal aspecten van de oudere objecten zijn niet altijd goed beschreven, denk aan de conditie van het object. De beschrijvingen zijn nog niet publieksvriendelijk en bij een deel van de objecten zijn termen opgenomen die kwetsend kunnen overkomen. De afbeeldingen zijn deels wel van een goede kwaliteit (onbekend of deze geschikt zijn voor deepzoom op de website), maar dat geldt niet voor alle objecten.

Digitaal ontsluiten: Museum Joure maakt voor het beschrijven van de objecten gebruik van de thesauri (termen) van o.a. AAT en RKDartists. In Atlantis wordt het koppelen van andere termennetwerken eenvoudiger.

Het museum maakt voor de collectieregistratie gebruik van Atlantis (vanaf 2024/2025). Dit maakt automatisch PIDs aan. Dit zijn duurzame identifiers, zodat er geen foute online links ontstaan. Het biedt ook mogelijkheden voor het registreren van o.a. auteursrechten en portretrechten via creative commons. Verder zijn er via Atlantis mogelijkheden voor het publiceren van de objecten op de eigen website, via linked open data, Api en eventueel het publiceren van datasets. Op dit moment hebben we nog weinig zicht op hoe dit werkt en zijn we hierin nog niet actief. De komende beleidsperiode zullen we ons hier stap voor stap in verdiepen en dit systematisch oppakken.

Presenteren: Op dit moment wordt de collectie dus niet digitaal gepresenteerd op de eigen website. Wel zijn delen van de collectie via export datasets te zien op portals zoals Collectie Nederland en Collectie Fryslân. Met Atlantis wordt het mogelijk om de collectie te presenteren op de portal Noorderstruun.

Evalueren: Naar het gebruik van de online presentaties wordt geen onderzoek gedaan. Het informatiebeleid maakt deel uit van de beleidscyclus, zoals deze in onze organisatie gebruikelijk is. Dat betekent dat het beleid en het uitvoeren van de actiepunten jaarlijks wordt geëvalueerd door de medewerkers en vervolgens door het bestuur. Op basis van deze evaluatie kan bijstelling plaatsvinden.

Doelstellingen beleidsperiode 2020 – 2024/2025:

- Overstap van Adlib naar Atlantis en het wegwerken van fouten in de migratie;
- Start inventarisatie HWS collecties foto's, films en documenten, opschonen en voorbereiden voor migratie naar Atlantis.
- In stappen registreren van nog niet geregistreerde collectie-onderdelen.
- Registratie na herinrichting Pakhús op grote lijnen (standplaats) op orde brengen.

Bewaaromstandigheden

Een gedeelte van de collectie is te zien in het museum. De meeste ruimtes zijn voorzien van UV-werende filters op de ramen. Daarmee voldoen we aan de streefwaarden voor UV. Op sommige plekken is de lux van de ledverlichting aan de hoge kant. Incidenteel meten we de stand van zaken betreffende deze waarden en vervangen we zo nodig folies. Overigens worden heel kwetsbare objecten zoals foto's zo weinig mogelijk tentoongesteld. Van dit type object wordt veelal een kopie gemaakt voor in de expositie.

Het klimaat (temperatuur en relatieve vochtigheid) in de verschillende expositie- en depotruimtes wordt gemeten. Dit gebeurt met dataloggers. Sinds 2021 hebben we in iedere ruimte tenminste één datalogger.

De aard van de gebouwen brengt beperkingen mee qua binnenklimaat. We zien flinke schommelingen in temperatuur en luchtvochtigheid. In de praktijk bewegen we met de

seizoenen mee. 's Zomers is er geen mogelijkheid om temperatuurtoppen te beperken, in sommige ruimtes loopt deze soms op tot ca. 30 graden. In de winter hanteren we sinds 2022 een ondergrens van 15 graden. Ook de relatieve luchtvochtigheid schommelt mee met de vochtigheid van de buitenlucht. Idealiter zou deze tussen de 45% en 65% zijn. In meerdere ruimtes is deze zo nu en dan boven de 70%.

Op plekken met zeer kwetsbare collectie of heel hoge schommelingen lossen we pieken in de luchtvochtigheid zo goed mogelijk op met ontvochtigers. Verder nemen we bij herinrichtingen maatregelen mee om temperatuur en relatieve luchtvochtigheid stabiel te maken. In 2023 worden een aantal ruimtes opnieuw ingericht en verduurzaamd, waardoor de beheersmogelijkheden van temperatuur en relatieve luchtvochtigheid naar verwachting veel beter zal zijn.

De overige objecten zijn ondergebracht in een extern depot in de ruimtes van Oskar, de voormalige lokale omroep van Skarsterlân en enkele tijdelijke depotruimtes. De bewaaromstandigheden in de voormalige Oskar-ruimtes zijn normaal gesproken klimatologisch niet ideaal, maar wel redelijk. De ruimte op de begane grond is over het algemeen tamelijk constant van temperatuur en luchtvochtigheid. De verdieping heeft meer last van temperatuur-schommelingen. Helaas is er in het depot lekkage geweest in 2021, waardoor er veel extra vocht in het pand zit. De periode daarna was de relatieve luchtvochtigheid vaak te hoog. Inmiddels is er een ventilatiesysteem geïnstalleerd.

De depotsituatie is een bron van zorg. Het pand is eigendom van de gemeente en deze wil het pand op termijn afstoten. Om welke termijn dat gaat, is helaas onduidelijk. Dat komt gedeeltelijk omdat er in het pand meerdere culturele instellingen gevestigd zijn, waarvoor het lastig is in een alternatieve ruimte te vinden. Vanwege de tijdelijkheid van het depot staat een deel van de objecten (nog) in verhuisdozen. Tweede zorg is dat het depot volledig in gebruik is, hetgeen de overzichtelijkheid niet ten goede komt en beperkingen heeft bij herinrichtingen van het museum.

Museum Joure streeft naar goede bewaarcondities. In het museum zelf wordt de collectie regelmatig schoon en stofvrij gemaakt en worden de objecten regelmatig gecontroleerd op plaagdieren en schimmels. De objecten in het depot worden gedeeltelijk ingepakt of in gesloten (lade)kasten bewaard om zodoende de objecten zo goed mogelijk stofvrij te bewaren. Bij het inpakken wordt gebruik gemaakt van geschikt zuurvrij materiaal. De collectie wordt regelmatig gecontroleerd op schimmel. Als er schimmels aanwezig zijn, dan worden de objecten schoon gemaakt en wordt gekeken of verbeteringen in het (micro)klimaat mogelijk zijn. In het externe depot is echter wel een flinke achterstand ontstaan in het wegwerken van de schimmelbesmettingen, die na de lekkage is ontstaan. Stapsgewijs worden objecten schoon gemaakt, maar eigenlijk vraagt aanpak van de schimmel om een grootschaliger aanpak. We oriënteren ons op de wijze waarop we dit kunnen aanpakken, eventueel in combinatie met een ontzamelactie. Informatie over de conditie van de collectie wordt bij verwerving en registratie van nieuwe objecten vastgelegd. Als oudere objecten worden behandeld, dan worden de conditie en de toegepaste conserverings- en restauratiemaatregelen vastgelegd.

Actieve conservering (bv. grondige reiniging of restauratie) heeft in deze periode geen prioriteit en gebeurt eigenlijk alleen per object als dit voor een expositie noodzakelijk is of als het voor het behoud noodzakelijk is.

In de algemene RI&E van Museum Joure zijn ook de risico's bij calamiteiten voor de collectie opgenomen. In de nood-/ontruimingsplannen zijn ook plannen voor ontruiming van de kerncollectie uitgewerkt.

Doelstellingen 2020 – 2025

- Bij herinrichtingen de klimatologische omstandigheden van de museumzalen verbeteren;
- Verhuizen vanuit het extern depot naar een klimatologisch betere locatie of de situatie in het huidige depot verbeteren;
- De collectie in depot controleren op schimmels en schoonmaken.

Onderzoek

Onderzoek naar de geschiedenis en de betekenissen van objecten vindt incidenteel plaats. Aanleiding is vaak een herinrichting of wisselexpositie. Daarnaast doen onze vrijwilligers soms onderzoek naar bijzondere objecten. Gezien de omvang van de collectie is het nagenoeg onmogelijk om naar alle (clusters van) objecten onderzoek te doen. In 2022/2023 is onderzoek gedaan naar de gebouwen van Museum Joure. Eind 2023 komt een publicatie hierover uit. Ook is onderzoek gedaan naar nieuwjaars- en paaswensen. Hierover wordt in het voorjaar van 2024/2025 gepubliceerd. Uiteraard worden (delen van) publicaties ook op de site van Museum Joure getoond.

Het museum staat open voor externen die voor studie of andere doeleinden onderzoek willen doen naar de collectie. We ondernemen geen gerichte acties om onderzoek te stimuleren.

Presenteren

De vaste presentaties van Museum Joure bestaan grotendeels uit de eigen collectie van het museum. Ca. 65% van de collectie is in het museum te zien. In Museum Joure staan niet alle geëxposeerde objecten afgeschermd in vitrines of achter andere voorzieningen. Dat geldt bijvoorbeeld voor de Friese klokken.

Uitgangspunt van Museum Joure ten aanzien van de werkplaatsen is dat gereedschappen en industriële machines gedemonstreerd en gebruikt kunnen worden. Dat brengt wel het risico op slijtage met zich mee en heeft dus consequenties voor het behoud. We maken keuzes welke objecten wel en niet actief gebruikt kunnen worden en willen dat de komende tijd in alle werkplaatsen doen.

Een deel van de Friese klokken wordt 'werkend' tentoon gesteld, zijnde een vorm van gebruik die passend is bij het type object. Het museum is zich er van bewust dat deze objecten zorg behoeven met de daarbij behorende kosten. Regelmatig worden externe experts ingeschakeld om dit onderhoud te kunnen verzorgen.

Jaarlijks heeft Museum Joure een paar uitgaande bruiklenen. Voor tijdelijke exposities maakt het museum gebruik van bruiklenen van particulieren of musea.

Doelstellingen 2020 – 2024/2025:

- Een verdere selectie maken van objecten in de werkplaatsen ten behoeve van gebruik en niet-gebruik.

Beheer collectie

De collectie wordt beheerd door een (parttime) conservator/collectiebeheerder in samenwerking met een groep vrijwilligers. Het archief, de fotocollectie en de boekencollectie worden beheerd door de werkgroep Histoarysk Wurkferbân Skarsterlân.

We streven naar deskundigheidsverbetering van de medewerkers en vrijwilligers die met de collectie werken. Als er geschikte cursussen gegeven worden door Museumfederatie Fryslân, dan stimuleren we vrijwilligers en medewerkers om hieraan mee te doen. Een enkele keer organiseren we een in-company-cursus.

Bezoekers en marketing

Bezoekers

Het jaar 2019 liet een forse groei zien in de bezoekersaantallen (in totaal 21.683), dat zijn ruim 4.000 bezoekers meer dan in 2018. Het aantal betalende bezoekers is in dit jaar gestegen met ca. 4.500. Het grootste is de groep 'reguliere' bezoekers, mensen die als 'stel', gezin of kleine familie-/vriendengroep op bezoek komen. Enkele bezoekers komen alleen. Daarnaast ontvangt het museum ook veel (bus)groepen en schoolgroepen. Het percentage reguliere bezoekers neemt de afgelopen jaren toe ten opzichte van het aantal groepsbezoekers.

De verhouding in bezoekers tussen mannen en vrouwen is redelijk stabiel: 55% vrouwen en 45% mannen. Gegevens over non-binaire bezoekers worden niet bijgehouden. Het grootste gedeelte – meer dan 50% - van de bezoekers is 65+ en nog ongeveer een kwart van de bezoekers is tussen de 45 en 65 jaar. Gezinnen en oma's/opa's met kleinkinderen zien we vooral in de vakantieperiodes veel. Pubers en volwassenen onder de 45 jaar zijn een kleiner deel van het publiek.

Sinds 2019 doen we onderzoek naar onze bezoekers. Hieruit blijkt dat het grootste deel van de bezoekers komt vanaf een vakantieadres. Uit onderzoek van de museumkaart blijkt dat het aandeel Friezen dat het museum bezoekt ruim 20% is. Het is onbekend hoeveel Jouters het museum bezoeken en ook het aantal niet-Nederlandse bezoekers wordt niet bijgehouden. We schatten dit op ca. 10%, voornamelijk uit Duitsland en België. De meeste mensen komen voor het museum als geheel. Een klein deel (ca. 10%) geeft aan voor een specifieke wissel-expositie of een deel van de vaste presentatie te komen. Van de vaste presentaties trekken Douwe Egberts/koffie&thee, de Friese klokken en de drukkerij de meest gerichte bezoekers.

In de bijlage zijn een aantal tabellen opgenomen met de ontwikkeling van bezoekersaantallen en uitkomsten van bezoekersonderzoek.

Doelgroepen

Museum Joure wil toegankelijk zijn voor een breed publiek, van jong tot ouder en met verschillende (culturele) achtergronden. In de praktijk zijn onze belangrijkste doelgroepen:

- *vakantiegangers en dagjesmensen*. Dit zijn vooral mensen die in Noord-Nederland wonen of hier op vakantie zijn en die een dagje uit willen. Ze komen uit interesse voor geschiedenis (nostalgie), cultuur, vakmanschap of techniek. Belangrijk is ook het 'gezellig samen' op pad zijn. Deels zijn dit de cultuurtoeristen, zoals deze bij regiomarketeers in beeld zijn. Deze doelgroep bestaat grotendeels uit 50-plussers.
- *volwassenen met kinderen*. Ouders en grootouders met kinderen in de leeftijd van ca. 4 t/m 14 jaar komen graag in de vakanties (en soms in de weekenden) naar Museum Joure. Zij waarderen het museum voor het leerzame en leuke uitje en vooral omdat de kinderen in het museum ook actief iets kunnen maken.
- *liefhebbersdoelgroepen*. Museum Joure trekt ook bezoekers die specifiek voor een deel van de collectie komen, zoals liefhebbers van klokken, de grafische sector, Douwe

Egberts, etc. Het zijn vaak mensen die in de betreffende sector hebben gewerkt of verzamelaars. Met wisseltentoonstellingen willen we ook gericht liefhebbersgroepen aanspreken, met name designliefhebbers.

- *groepsbezoeken*. Museum Joure is een populair uitje voor groepen. Deze doelgroep bestaat uit bezoekers die individueel een busexcursie boeken en uit groepen die samen op pad zijn, bijvoorbeeld personeels- en buurtverenigingen, familiedagen, etc.
- *scholen*. Met name basisscholen weten via Groen Doen het museum goed te vinden. Scholen buiten het verzorgingsgebied van Groen Doen en het voortgezet onderwijs weten de weg minder goed te vinden.

Voor een gezonde exploitatie van het museum willen we het aantal bezoekers doen groeien naar ca. 25.000 (betalende) bezoekers. Deze groei zoeken we in alle vijf doelgroepen. Daarnaast experimenteren we zo nu en dan met activiteiten om andere doelgroepen te bereiken. In 2022 hebben we bijvoorbeeld voor het eerst een Ghost Walk in het museum georganiseerd, specifiek voor jongeren.

Door de coronajaren is er een terugval geweest in het aantal bezoekers. Ook is zijn de plannen voor herinrichting in deze periode vertraagd. Het is daardoor de vraag of in 2024/2025 een groei tot 25.000 betalende bezoekers nog haalbaar is.

Doelstellingen 2020 - 2024/2025:

- Groei van het aantal (betalende) bezoekers tot ca. 25.000.

Marketing

Museum Joure profiteert in de zomer vooral van de toeristen die in Noord-Nederland vakantie vieren. Onze marketing is hier ook deels op gericht, met een jaarlijkse verspreiding van folders bij hotels, campings, vakantiehuisjes en jachthavens in heel Friesland, het westelijk deel van Groningen en Drenthe en het noorden van Overijssel. Daarnaast adverteren we 's zomers in meerdere (met name op toeristen in Friesland gerichte) bladen en advertenties op social media. Dit laatste type advertenties koppelen we vaak aan activiteiten of juist aan specifieke collecties, om daarmee gericht liefhebbersgroepen te bereiken. Tijdens regenachtige vakantiedagen is Museum Joure goed bezet. Tijdens mooi zomerweer is er ruimte om te groeien. Het museum met z'n fraaie, beschaduwde tuin biedt daar kansen voor.

In het voorseizoen (april, mei) en het naseizoen (september, oktober) richt de museummarketing zich meer op dagtoerisme uit Noord-Nederland en op cultuurtoeristen die in het gebied in hotels, huisjes en B&B's verblijven. In onze marketing leggen we de nadruk op het museum als geheel en op de verschillende deelcollecties. Belangrijke doelgroep in voor- en najaar zijn verder de groepen. Jaarlijks informeren wij de busmaatschappijen via Bus-idee over de mogelijkheden bij ons museum en zo nu en dan verzorgen we ook mailings naar verenigingen. Een aanbod van dagarrangementen zou het aantal groepsbezoeken kunnen versterken.

In het winterseizoen (november t/m maart) is het over het algemeen rustig in het museum. We richten ons in deze periode op inwoners van de regio en cultuurtoeristen die in de regio (Noord-Nederland) verblijven. Dat doen we door aandacht te geven aan exposities en het organiseren van evenementen (lezingen, instap-rondleidingen, e.d.). De media die we

hiervoor inzetten zijn vooral digitaal. Ook scholen zijn in deze periode een belangrijke doelgroep. We zien kansen om het aantal andere groepen in deze periode te verruimen.

Museum Joure heeft geen budget om een marketeer in vaste dienst aan te nemen. We werken samen met een ZZP'er die met name de digitale marketing voor zijn rekening neemt en met een vormgever voor het opmaken van advertenties, affiches, e.d. Voor het bereiken van (cultuur)toeristen intensiveren we de samenwerking met de regiomarketeers van Waterland van Friesland. Dit resulteert in 2023 bijvoorbeeld in een papieren/digitale stadswandeling door Joure en de organisatie van een Museummaand. Ook de samenwerking met Douwe Egberts willen we graag aanhalen. De herinrichting van de vaste presentatie over DE biedt hier veel aanknopingspunten voor.

Doelstellingen 2020 – 2024/2025:

- Dagarrangementen voor groepen ontwikkelen;
- De samenwerking met VVV Waterland van Friesland aanhalen;
- Museum Joure in de zomer ook in de markt zetten als fijne mooi-weer-locatie;
- Na herinrichting meer samenwerken met Douwe Egberts.

Interne organisatie

Bestuurlijke organisatie

Sinds 2018 is Museum Joure gefuseerd met Bezoekerscentrum Mar en Klif tot stichting Erfgoed, Natuur en Landschap. Beide locaties blijven wel onder de eigen naam richting het publiek actief. Het bestuur bestaat uit zes personen. De zittingstermijn is 4 jaar met de mogelijkheid om dit een periode te verlengen. De werkwijze van het bestuur is vastgelegd in een bestuursreglement, waarin ook zaken betreffende de Code Cultural Governance zijn opgenomen en de WBTR. De samenstelling van het bestuur, zittingstermijnen en afwijkingen van het bestuursreglement worden op de website en in het jaarverslag gepubliceerd.

Bestuurlijke organisatie (toegevoegd 19/4/2024/2025 n.a.v. audit Museumregistratie)

Statuten: In de statuten is niet opgenomen hoe lang de zittingsduur van bestuursleden is. In de praktijk is de zittingsduur 4 jaar met de mogelijkheid deze eenmaal te verlengen. Bij de eerstvolgende statutenwijziging wordt alsnog een artikel over de zittingsduur opgenomen, mogelijk met een verwijzing naar de Code Cultural Governance.

In de statuten (artikel 12: 7) is opgenomen dat het beheer van het archief van de stichting na vereffening berust bij het jongste bestuurslid voor een periode van 30 jaar. Bij de eerstvolgende statutenwijziging passen we dit ook aan en streven we ernaar het archief van de stichting onder te brengen bij het (gemeentelijk) archief.

Nevenfuncties: Conform de Code Cultural Governance moeten de nevenfuncties van de bestuursleden en de directeur gepubliceerd worden en dat is nu nog niet het geval. Vanaf heden worden de nevenfuncties opgenomen in het jaarverslag (eerstvolgend jaarverslag waarin dit wordt verwerkt is dat van 2023).

Codes

De stichting ENL voldoet aan relevante regelgeving, zoals deze in Nederland is vastgelegd. Zo is de AVG geïmplementeerd (zie de privacyverklaring op onze websites) en is ook de regelgeving van de WBTR en de code Cultural Governance doorgevoerd (zie bestuursreglement).

De organisatie omarmt verder de principes van de Ethische code voor musea en de Fair Practice Code en past deze naar vermogen toe in de praktijk. De organisatie implementeert verder de Code Culturele Diversiteit, door deze in de eigen organisatie en het veld uit te voeren. In de bijlage 'Codes' is een toelichting opgenomen over de wijze waarop wij met de codes omgaan.

Medewerkers en vrijwilligers

Museum Joure heeft een kleine professionele staf. De directeur (0,8 fte) en de financiële administratie (0,5 fte) werken voor alle afdelingen van stichting ENL. De conservator (0,8 fte) en medewerker publiek&vrijwilligers (0,6 fte) besteden hun uren met name aan Museum Joure. De afdeling educatie bestaat uit een drietal medewerkers met een nul-urencontract (tegenwoordig deels op ZZP-basis). Deze staf wordt aangevuld met twee beheerders (ieder

1,0 fte), die vanuit de sociale werkvoorziening bij het museum worden gedetacheerd. De online marketing wordt gedaan door een ZZP'er (ca. 8 uur per maand).

In de praktijk merken we dat met name de marketing kwetsbaar is en veel werkzaamheden 'tussendoor' moeten gebeuren, door niet gespecialiseerd personeel. Idealiter zou er formatieruimte komen om dit beter op te pakken.

Tijdens heel drukke dagen merken we ook dat het ontbreekt aan mensen die op de werkvloer kunnen zorgen voor een goede afhandeling van de dagelijkse gang van zaken, bijvoorbeeld bij de balie en de horeca. Het aanstellen van 'floormanagers' is wenselijk.

Museum Joure heeft gelukkig een heel grote groep van ca. 140 vrijwilligers die samen met de betaalde staf de schouders onder de organisatie zet. Zij zijn ingedeeld in verschillende vrijwilligersgroepen, die meer of minder zelfstandig werken.

- Museumwinkel De Witte Os (ca 15 personen)
- Museumcafé De Túnkeamer (ca 20 personen)
- Museumbalie (ca. 25 personen)
- Rondleiders (ca. 7 personen)
- Educatie (ca. 4 personen)
- Klus- en tuinteam (ca. 6 personen)
- Collectie (ca. 5 personen)
- Demonstratiegevers (ca. 10 personen)
- Werkgroep Histoarysk Wurkferbân Skarsterlân (ca. 30 personen)
- Bestuur (6 personen)

Als organisatie zetten we in op het vergroten van de kennis van vrijwilligers, onder andere door het organiseren van cursussen, workshops, etc.

Doelstellingen 2020 – 2024/2025:

- Het maken van ruimte voor een marketingmedewerker die – in samenhang met collega's – kan zorgen voor het maken van goede marketingplannen en de uitvoering daarvan.
- Het instellen van 'floormanagers' in de zomermaanden bij Museum Joure die zorg dragen voor een goede afhandeling van de dagelijkse gang van zaken.

Informatie over de wijze van werken is organisatiebreed (dus voor de gehele stichting Erfgoed, Natuur en Landschap) vastgelegd in het personeelsbeleid (incl. stagebeleid) en het vrijwilligersbeleid.

Gebouwen

Door de omvang van het complex en de vele losse panden zijn de huisvestingskosten van Museum Joure relatief hoog. Dat geldt bijvoorbeeld voor de energielasten (in 2022 nog fors gestegen!), mede omdat een deel van de panden niet geïsoleerd is. Maar ook de kosten voor schoonmaak, alarm, binnenschilderwerk en dergelijke zijn vanwege de omvang van het museum hoog.

Doelstellingen 2020 – 2024/2025:

- Stapsgewijs en in overleg met de verhuurders verduurzamen van de panden en het beperken van de onderhoudskosten. In 2023 is hiermee een begin gemaakt.

Veiligheid

Omdat stichting ENL voor meer dan 40 uur per week medewerkers in dienst heeft, is een Risico Inventarisatie & Evaluatie verplicht. Deze is normaal gesproken gericht op de veiligheid van medewerkers. We hebben de RI&E inmiddels uitgewerkt voor de gehele organisatie van stichting Erfgoed, Natuur en Landschap. In de RI&E nemen we ook de risico's voor vrijwilligers, publiek en collectie mee.

De directeur is aangesteld als preventiemedewerker en heeft deze RI&E in samenwerking met de collega's opgesteld, inclusief ontruimingsplannen en andere maatregelen om de veiligheid te borgen. Het plan is inmiddels formeel getoetst.

Ontruimingsoefeningen (toegevoegd 19/4/2024/2025 en 16/6/2024/2025) n.a.v. audit museumregistratie)

Het oefenen van ontruimen blijft in de praktijk regelmatig achterwege. Dit dient regelmatig te worden opgepakt. Hierbij moet ook meer aandacht gegeven worden aan de hulpverlening voor de collectie (CHV), zodat ook breder in de organisatie helder is wat er bij calamiteiten wel (en vooral niet) gedaan moet worden met de collectie. De app Van Waarde is daarbij een goed hulpmiddel. Regelmatige ontruimingsoefeningen en helderheid over wat te doen met de collectie werken we in 2024/2025 nog uit in het ontruimingsplan.

Doelstellingen 2020 – 2024/2025:

- Laten toetsen van de RI&E. Update 16/6/2024/2025:
de RI&E is op 27/10/2023 getoetst door Medprevent, op 20/12/2024/2025 hebben wij het toetsingsrapport ontvangen. De RI&E is volledig en actueel bevonden.
- Uitwerken van de RI&E met ontruimingsplannen, een CHV en andere maatregelen om de veiligheid van mensen en collectie te borgen. Update 16/6/2024/2025:
 - ontruimingsplannen voor beide museumgebieden (beide kanten van de Museumweg) zijn uitgewerkt en met de brandweer besproken.
 - het Collectiehulpverleningsplan is uitgewerkt en met de brandweer besproken.
 - alle materialen en voorzieningen voor de BHV, ontruimingsplannen en CHV zijn geupdate en zo nodig aangevuld/vernieuwd.
- Regelmatig(er) oefenen van de ontruimingsplannen. Update 16/6/2025:
 - inmiddels zijn weer ontruimingsoefeningen ingepland, er is eentje gehouden op 28/5/2024/2025 en er staat één gepland op 26/6/2024/2025.
 - er is een CHV-overleg/oefening gepland op 22/7/2024/2025.

ICT

Stichting Erfgoed, Natuur en Landschap heeft sinds 2020 een organisatiebreed automatiserings-systeem wat de samenwerking gemakkelijker maakt. Het beheer is belegd bij een professionele en ervaren partij, Infactor.

Financiën

Museum Joure wordt financieel gesteund door de gemeente De Fryske Marren. In 2019 bedroeg de omzet ca. € 416.500, waarvan ca. 60% uit subsidie van de gemeente De Fryske Marren, 24% (€ 98.200) uit kaartverkoop en 11% (€ 45.400) uit horeca en winkel. De lasten bestonden voor 26% (€ 231.500) uit personeelslasten en 29% (€ 121.300) uit huisvestingslasten. De overige kosten zijn marketing, activiteiten, inventaris, e.d. De stichting past steeds de uitgaven zo goed mogelijk aan op de inkomsten. Het financiële resultaat is wisselend, het ene jaar weet het museum een positief resultaat te realiseren, het andere jaar is het resultaat licht negatief.

Door de sinds 2022 gestegen energielasten, huurverhoging, inflatie en salariskosten ontstaat in 2022 en vooral vanaf 2023 en verder een gat tussen de inkomsten en uitgaven. Dat komt mede omdat wij in 2021 en 2022 een tijdelijke extra bijdrage van de gemeente De Fryske Marren ontvingen, die vanaf 2024/2025 komt te vervallen. Dit maakt het nemen van maatregelen in de periode 2024/2025 en 2025 noodzakelijk.

De financiële administratie wordt uitgevoerd door de administratief medewerker en de penningmeester. De directeur accordeert alle betalingen. Jaarlijks verzorgt een geaccrediteerd accountantsbureau de jaarrekening.

Toepassing gedragscodes

De afgelopen jaren zijn er een aantal landelijke codes gepubliceerd, met name gericht op culturele (museale) organisaties. Subsidiërende instellingen en ook de museumregistratie vragen toepassing van deze codes voor in ieder geval Museum Joure. Omdat de onderwerpen van deze codes ook voor de andere afdelingen relevant zijn, worden de codes zoveel mogelijk organisatiebreed toegepast.

Ethische code voor musea

De Ethische code voor musea wordt naar vermogen toegepast en is uitgewerkt in dit beleidsplan, met name in het collectiebeleid. Op deze plek een samenvatting van de code als achtergrondinformatie.

Conform de Ethische code voor musea moet het museum zorgen voor:

- materiele voorzieningen ten behoeve van de collectie, dat wil zeggen adequate huisvesting, toegankelijkheid (op vaste tijden, ook voor mindervaliden), bescherming tegen rampen, beveiliging tegen diefstal en beschadiging en eventueel verzekering (in ieder geval objecten die niet eigendom van museum zijn);
- voldoende financiën om de taken te kunnen uitvoeren, waarbij werving van inkomsten niet ten koste mag gaan van inhoud en integriteit van programma's (zelf controle houden) en van de kwaliteit;
- verantwoord rentmeesterschap ten aanzien van de collectie, dat wil zeggen:
 - collectiebeleid opstellen, er op toezien dat objecten niet illegaal verworven zijn, afkomstig zijn uit ongeoorloofd/onwetenschappelijke veldonderzoek of afkomstig van beschermde biologische/geologische specimina. In het collectiebeleid kan speciale aandacht zijn voor werkende collectie, met meer nadruk op behoud van processen dan van het object zelf.
 - bij afstoten moet betekenis en het belang van het object worden afgewogen, het afstotingsbeleid en het daadwerkelijke afstotingsproces moet worden vastgelegd. Eventuele opbrengst van afstoten moet ten goede van collectie komen.
 - Er moet beleid zijn gericht op het behouden en doorgeven van de collectie in een conditie die praktisch haalbaar is. Collecties worden gedocumenteerd, beschermd tegen calamiteiten, beveiligd (let op vertrouwelijke gegevens) en met aandacht voor preventieve conservering (veilige omgeving in depot, bij expo en tijdens vervoer).
- kennisopbouw en -bevordering. De objecten zijn primaire bronnen waarmee kennis kan worden opgebouwd en bevorderd. Daarom is toegang zo royaal mogelijk en wordt kennis zoveel mogelijk gedeeld.
- Voor de vaste opstelling en expositie is presentatiebeleid gemaakt. Exposities bevatten goed gefundeerde uitleg, dat geldt ook voor publicaties. Er worden geen objecten van dubieuze of onbekende herkomst geëxposeerd. Reproducties worden als zodanig gekenmerkt. Bij vervaardiging van reproducties wordt de integriteit van het originele object gerespecteerd.

- *Gemeenschappen waar collecties vandaan komen.* Op vragen om teruggave wordt dialoog op gang gebracht, gebaseerd op wetenschappelijke, professionele en humanitaire beginselen. Bij objecten die op onethische wijze zijn verworven is uitgangspunt teruggave. Terughoudend zijn met menselijke resten en religieuze objecten, zowel bij verwerven, als bij behoud en bij onderzoek en tentoonstellen. Rekening houden met belangen en overtuigingen van de gemeenschap of groep aan wie de voorwerpen toebehoorden en verzoeken om verwijdering uit opstelling of expo met respect behandelen.
- *Museummedewerkers en bestuursleden.* Verwerving van objecten via leden van bestuur en museummedewerkers vraagt extra aandacht voor zorgvuldigheid. Het is hen niet toegestaan objecten uit museale collecties (tijdelijk) mee te nemen voor persoonlijk gebruik en het is hen ook niet toegestaan om objecten aan te schaffen uit een collectie van het museum.
De directeur moet voldoende gekwalificeerd zijn, het personeel moet zich permanent bij kunnen scholen. Personeels- en vrijwilligersbeleid dient op schrift te zijn gesteld. Medewerkers voeren geen echtheidsonderzoek en waardebepaling uit, alleen voor het museum zelf. Als museum zelf begunstigde in een proces is, dan wordt een onafhankelijke expert ingeschakeld. Vertrouwelijke informatie en beveiliging van eigen en andere collecties wordt beschermd. Museummedewerker raadpleegt andere collega's als hij niet over voldoende deskundigheid beschikt.
Museummedewerker neemt niet (in)direct deel aan handel in cultureel erfgoed, aanvaard geen giften van handelaren e.d. en onthoudt zich van het aanbevelen van een handelaar, veilingmeester of taxateur. De medewerker vermijdt conflicterende zakelijke belangen. Medewerkers handelen professioneel, volgen beleid instelling waar ze werken, maar maken ook gepast bezwaar als dit naar hun mening in strijd is met de beroepsethiek.

Governance Code Cultuur

De organisatie past de principes van de Governance Code Cultuur toe. De uitgangspunten en interpretatie van deze code zijn verwerkt in de statuten en (vooral) het bestuursreglement. Hierin zijn ook uitgangspunten van andere wetgeving over verantwoord bestuurlijk handelen verwerkt (bv. WBTR).

Belangrijke uitgangspunten van de Governance Code Cultuur en het bestuursreglement zijn:

- Bestuurders zijn onafhankelijk en handelen integer. Leden van het bestuur en de directeur vermijden elke vorm van belangenverstrengeling. Mocht er sprake zijn van tegenstrijdige belangen, dan onthoudt de directeur of het bestuurslid zich van besluitvorming en uitvoering van deze zaken.
- De bestuurders zijn zich bewust van hun eigen rol en de onderlinge verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden en handelen daarnaar.
- Het bestuur waarborgt bij zijn samenstelling deskundigheid, diversiteit en onafhankelijkheid. Het bestuur benoemt uit zijn midden een voorzitter. De leden van het bestuur worden benoemd voor een periode van maximaal twee keer vier jaar en treden af volgens een rooster.

- Bij de samenstelling van het bestuur wordt, gelet op de diverse facetten die de aandacht van het bestuur vragen, naast algemene bestuurlijke kwaliteiten en affiniteit met de doelstelling van de stichting en de door haar bestuurd respectievelijk verbonden rechtspersonen, een spreiding van deskundigheden, achtergronden en disciplines nagestreefd.
- Het bestuur is onbezoldigd en ontvangt alleen onkostenvergoedingen.

Het reglement en de wijze van handelen daarnaar wordt jaarlijks door het bestuur geëvalueerd. Op basis van de evaluatie wordt zo nodig het reglement of de wijze van handelen aangepast. Eventuele kortdurende afwijkingen worden gemotiveerd in het jaarverslag volgens het principe 'pas toe óf leg uit'.

Fair Practise Code

De principes van de Fair Practise Code zijn solidariteit, transparantie, duurzaamheid, diversiteit en vertrouwen. De stichting omarmt deze principes en past deze zo goed mogelijk toe in de praktijk.

- Stichting Erfgoed, Natuur en Landschap zorgt voor bekwaam personeel om de doelen te bereiken. De organisatie heeft een personeels- en/of vrijwilligersbeleid, past de Code Diversiteit & Inclusie daarbij toe en streeft de uitgangspunten van de Fair Practise Code naar vermogen na.
- De stichting beweegt zich in diverse netwerken en is daarin gericht op samenwerking en delen van kennis met de collegae in de regio en in gedeelde kennisgebieden.
- De organisatie volgt de cao Sociaal Werk en biedt aan vrijwilligers en stagiaires een werkplek, waarbij rekening wordt gehouden met een reële verhouding tussen betaalde en onbetaalde arbeid. In het vrijwilligers- en stagebeleid zijn de functies, (onkosten)vergoedingen en arbeidsvoorwaarden voor vrijwilligers vastgelegd.
- De stichting zorgt voor een redelijke en eerlijke vergoeding van freelance medewerkers, waarbij de hoogte van het tarief wordt afgewogen ten opzichte van de salarisschalen van de cao en van vergelijkbare inzet van freelance medewerkers bij vergelijkbare instellingen in onze regio.
- De musea gaan op zorgvuldige wijze om met representatie en vermelding, door toe te zien op eigenaarschap, bronvermelding en rechtenafdracht.
- Voor projecten waarbij kunstenaars betrokken zijn streeft Museum Joure naar een redelijke betaling van de kunstenaars, in lijn met de landelijke richtlijnen. De mogelijkheden hiervoor zijn afhankelijk van aanvullende financiële middelen.

Code Diversiteit en Inclusie

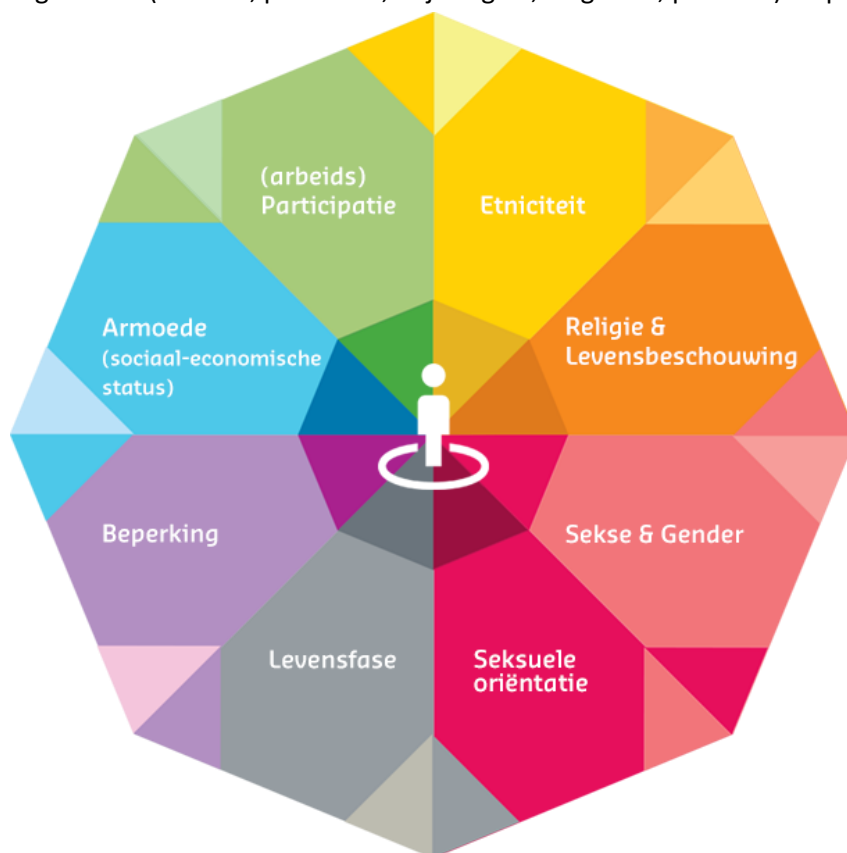
De code Diversiteit en Inclusie maakt culturele organisaties er van bewust dat er voor mensen met verschillende achtergronden er sprake kan zijn van drempels, die een bezoek of positieve beleving aan een culturele activiteit in de weg staan. Of die het (samen)werken in een culturele organisatie belemmeren. Het gaat daarbij niet alleen om culturele en etnische achtergronden, maar ook over gender, seksuele geaardheid, leeftijd, kennis en vaardigheden en sociaaleconomische achtergrond.

Stichting Erfgoed, Natuur en Landschap streeft naar een bredere representatie in publiek, programma en personeel en in vertegenwoordigende organen of beleidsvormende processen en partners.

De code stimuleert musea om vanuit verschillende perspectieven de toegankelijkheid van de eigen locatie te belichten. Er zijn in principe vijf stappen te nemen.

Stap 1: Weet waar je staat (nul-meting)

Vanuit de code worden een aantal scan-methodes aangeraden. Deze zijn voor de Noordelijke plattelandsomgeving van stichting ENL echter niet goed bruikbaar. We kiezen daarom voor een eigen methode met het 'wiel' van Loefen als basis. De stand van zaken van deze 8 facetten van identiteit lichten we in de tabel in de bijlage toe, ingaande op de interne organisatie (bestuur, personeel, vrijwilligers, stagiaires, partners) en publiek & programma.



Stap 2: Integreer diversiteit en inclusie in je visie

In dit beleidsplan zijn ten aanzien van inclusie enkele doelen geformuleerd, zie bijlage nul-meting en doelen inclusie en diversiteit. We realiseren ons dat dit nog losstaande doelstellingen zijn, die nog niet geïntegreerd zijn in de visie van de organisatie en dat deze ook nog niet alle identiteiten betreffen. Het kost de organisatie nog enige tijd om de breedte van het diversiteitsbeleid en de code te doorvoelen. Bij het opstellen van het volgende beleidsplan zullen we diversiteit en inclusie in de visie van de organisatie meer integreren.

Stap 3: Creëer commitment en draagvlak

De afgelopen jaren zijn onze inspanningen vooral gericht geweest op het realiseren van een goede publiekstoegankelijkheid voor mensen in verschillende levensfasen en met een fysieke beperking, onder andere door rekening te houden met voldoende faciliteiten voor mensen met een rolstoel, rollator of juist een buggy. Binnen de organisatie is daar ook al veel commitment voor.

Intern is er van oudsher veel aandacht voor het goed samenwerken tussen mensen met verschillende achtergronden. Door het regelmatig benoemen van aandachtspunten wordt verder gewerkt aan het commitment.

Stap 4: Maak een plan van aanpak

In deze beleidsperiode bestaat de aanpak uit bewustwording bij zowel bestuur, medewerkers als vrijwilligers. Als onderdeel daarvan nemen we het streven naar diversiteit en inclusie op in ons personeels- en vrijwilligersbeleid, inclusief het streven om belemmeringen zoveel mogelijk weg te nemen om mee te werken binnen de organisatie of onze locaties te bezoeken/deel te nemen aan activiteiten. Tijdens werkoverleggen besteden we hier ook regelmatig aandacht aan en experimenteren we met manieren om dit te verbeteren. Een meer planmatige aanpak zullen we in het nieuwe beleidsplan opnemen.

Stap 5: Monitor en evalueer

Jaarlijks evalueren bestuur en medewerkers de stand van zaken en rapporteert hierover in het jaarverslag. Ook in de tweejaarlijkse medewerkers/vrijwilliger enquête wordt dit een onderwerp. Op basis hiervan worden jaarlijks punten benoemd waarop de organisatie meer inclusief en divers kan worden.

Bijlage: gegevens bezoekers

<i>Betalende bezoekers</i>	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
totaal volwassenen individueel (incl. korting en MJK)	8.709	9.031	10.069	9.255	11.193	9.913	9.663	10.091	9.570	12.561	10.683	10.074	11.295
totaal kinderen en gezinnen (incl. gezinskaart)	2.478	2.416	2.001	1.858	1.502	1.712	1.793	1.623	1.578	1.804	2.092	2.644	2.-70
totaal betalende groepen	3.997	6.716	6.439	6.769	2.978	3.765	3.535	3.094	3.044	4.115	236	851	2.849
totaal schoolgroepen betaald	114	609	219	465	742	1.065	723	1.009	1.251	1.433	798	217	1.009
Totaal betaald bezoek	15.298	18.772	18.728	18.347	16.415	16.455	15.714	15.817	15.443	19.913	13.809	13.786	17.223
waarvan museumkaart			4260	3.566	4.573	4.378	4.182	4.514	4.365	6.148	5.058	4.595	5.126
totaal sponsors, donateurs, e.d.	564	481	395	231	453	124	182	243	173	237	19	86	53
totaal onderwijs niet betalend	1.663	1.352	774	574	82	18	62	40	0	52	0	0	0
overig gratis entree (incl. acties 2 ^e kaartje gratis)	3.712	2.840	2.860	3.652	2.690	1.506	1.512	1.376	1.936	1.481	570	257	1.049
Gebruik derden													542
Totaal gratis entree	5.939	4.673	4.029	4.457	3.225	1.631	1.756	1.659	2.109	1.770	589	343	1.644
Totaal bezoek	21.237	23.445	22.757	22.804	19.640	18.103	17.470	17.476	17.552	21.683	14.398	14.129	18.867

jaartal	mus-kaart	m	v		tot 18	18-45	46-65	65+		Fr	Gr/Dr	w-NI	z-NL	o-NL
2012	4260	45%	55%		5%	6%	18%	71%		22%	9%	44%	6%	19%
2013	3566	45%	55%		5%	6%	20%	69%		19%	6%	46%	9%	20%
2014	4573	43%	57%		5%	5%	19%	70%		21%	7%	46%	8%	19%
2015	4378	45%	55%		6%	4%	21%	69%		24%	6%	44%	9%	17%
2016	4182	45%	55%		6%	5%	24%	65%		26%	6%	42%	9%	18%
2017	4514	46%	54%		7%	5%	26%	63%		26%	7%	41%	9%	18%
2018	4365	46%	54%		7%	5%	28%	59%		18%	6%	45%	12%	19%
2019	6148	45%	55%		8%	7%	26%	58%		22%	7%	45%	9%	18%
2020	4986	46%	54%		14%	12%	34%	40%		14%	5%	47%	14%	21%

Bijlage: Nulmeting diversiteit en inclusie, deel a

	beperking (fysiek en mentaal)	levensfase	(arbeids) participatie	sociaal economische status
nul-meting medewerkers en partners	Er werken meerdere mensen met (licht) fysieke beperkingen en met mentale beperkingen, meestal als vrijwilliger. De werkplek en -eisen worden veelal op maat aangepast. NB. de kantoren zijn voor mensen met een fysieke slecht toegankelijk.	Er werken mensen uit verschillende levensfasen. Wel ligt het zwaartepunt bij 50+ers, met name bij de het bestuur en vrijwilligers. Binnen de vrijwilligers-groep zijn betrekkelijk mensen veel alleen-staand.	Er zijn mensen bij het museum als vrijwilliger actief die gepensioneerd zijn en mensen die voor de pensioenleeftijd (tijdelijk) de arbeidsmarkt hebben verlaten, beide met name bij de vrijwilligers. Er zijn enkele mensen als vrijwilliger actief die ook nog een andere baan hebben. Uiteraard hebben de medewerkers een betaalde baan.	De bij het museum betrokken mensen zijn zeer gevarieerd qua sociaal economische situatie. Een deel van de vrijwilligers leeft op of onder het sociaal minimum.
doelen interne organisatie	(Vrijwilligers)werk bij Museum Joure is voor iedereen toegankelijk, ook voor mensen met een fysieke of mentale beperking en voor mensen vanuit verschillende levensfasen, culturele achtergronden, religies, gender en seksuele oriëntatie. We streven ernaar iedereen te verwelkomen en een prettige en sociale werkomgeving te bieden, waar zij zich passend bij hun vermogens kunnen ontwikkelen, zich veilig voelen en zichzelf kunnen zijn. Daar waar nodig en praktisch haalbaar spelen we in op specifieke behoeften.			
nul-meting publiek en programma	Publieksruimtes zijn vrijwel allemaal toegankelijk voor mensen met een fysieke beperking. Veel (maar niet alle!) activiteiten zijn ook toegankelijk met een fysieke beperking. Er zijn geen specifieke voorzieningen/programma's voor mensen met: - een visuele/auditieve beperking - een mentale beperking.	Uit onderzoek (2020) blijkt dat de grootste publieksgroep bestaat uit 66-75-jarigen (32% van de individuele bezoekers). Jongere volwassenen tot ca. 35 jaar komen weinig in het museum (4%). Kinderen tot 12 maken wel een flink deel uit van het publiek (10%). Er zijn weinig speciale activiteiten voor jongere volwassenen en tieners.	Er zijn geen gegevens bekend van de arbeids-participatie van onze bezoekers. Vermoedelijk is de grootste groep (66-75 jaar) gepensioneerd. De openingstijden kunnen een beperking zijn voor mensen met een baan.	Er zijn geen gegevens bekend van de sociaal economische situatie van onze bezoekers. Vermoedelijk trekken we mensen met diverse opleidings-niveaus en economische situaties, met ook een fors deel met een LBO/MBO-opleiding. Voor mensen die op- of onder het sociaal minimum leven zal de entreprijs een belemmering vormen.
doelen publiek en programma	Fysieke toegankelijkheid meenemen bij vernieuwingen. Online de (on)mogelijkheden wat betreft toegankelijkheid voor fysieke/mentale beperkingen goed communiceren.	Activiteiten ontwikkelen gericht op jongere doelgroepen.	Zorgen voor openings-tijden gespreid over de week.	Regelmatig kortings-acties en activiteiten organiseren waarmee de financiële drempel wordt weggenomen. In taalgebruik rekening houden met verschillende opleidingsniveaus

Nulmeting diversiteit en inclusie, deel b

	Etniciteit	Religie & levens- beschouwing	Sekse en gender	Seksuele oriëntatie
nul-meting medewerkers en partners	Er worden geen gegevens bijgehouden van de etniciteit van onze medewerkers en vrijwilligers. Op basis van gesprekken met de medewerkers/vrijwilligers weten we dat de meeste een Nederlandse achtergrond hebben. Er zijn enkele vrijwilligers langdurig bij het museum actief met een andere etnische achtergrond en regelmatig zijn er ook mensen met een andere achtergrond die gedurende kortere periode vrijwilligerswerk doen of stage lopen.	Er worden geen gegevens bijgehouden van de religie en levensbeschouwing van onze medewerkers en vrijwilligers. Als er verzoeken zijn die samenhangen met de levensbeschouwing van de medewerker/vrijwilliger, dan proberen we daar dmv maatwerk rekening mee te houden.	Er worden geen gegevens bijgehouden van sekse/gender van onze medewerkers en vrijwilligers. De meeste medewerkers en vrijwilligers laten wel een duidelijke gender-identiteit zien. Het merendeel van de vrijwilligers is vrouw. Het team betaalde medewerkers bestaat geheel uit vrouwen. Er zijn zo nu en dan mensen actief met een meer fluide gender. We gaan dan het gesprek aan over aanspreektitels en eventueel maatwerk in de organisatie.	Er worden geen gegevens bijgehouden van de seksuele oriëntatie van onze medewerkers en vrijwilligers. Op basis van gesprekken met de medewerkers/vrijwilligers weten we dat er ook een aantal mensen lesbisch zijn.
doelen interne organisatie	(Vrijwilligers)werk bij Museum Joure is voor iedereen toegankelijk, ook voor mensen met een fysieke of mentale beperking en voor mensen vanuit verschillende levensfasen, culturele achtergronden, religies, gender en seksuele oriëntatie. We streven ernaar iedereen te verwelkomen en een prettige en sociale werkomgeving te bieden, waar zij zich passend bij hun vermogens kunnen ontwikkelen, zich veilig voelen en zichzelf kunnen zijn. Daar waar nodig en praktisch haalbaar spelen we in op specifieke behoeften.			
nul-meting publiek en programma	Het museum organiseert geen specifieke programma's voor mensen met een niet-Nederlandse etniciteit. Het publiek van Museum Joure is grotendeels wit en van Nederlandse of Duitse afkomst. We realiseren ons dat objecten, teksten en activiteiten (of juist het ontbreken van thema's) in het museum voor bezoekers met een niet-Nederlandse achtergrond kwetsend konden zijn.	Het museum organiseert geen specifieke programma's voor mensen met verschillende religies en levensbeschouwingen. We realiseren ons dat objecten, teksten en activiteiten (of juist het ontbreken van thema's) in het museum voor bezoekers met een bepaalde religie of levensbeschouwing kwetsend kan zijn.	Het museum organiseert geen specifieke gendergerichte activiteiten. Er zijn enkele genderneutrale voorzieningen (toiletten). We doen wel onderzoek naar de verhouding man/vrouw in het aantal bezoekers. Daaruit blijkt dat deze verhouding stabiel is (45% mannen en 55% vrouwen, onderzoek 2020).	Het museum organiseert geen specifieke activiteiten ten aanzien van seksuele oriëntatie. We realiseren ons dat objecten, teksten en activiteiten (of juist het ontbreken van onderwerpen) in het museum voor bezoekers met een bepaalde seksuele oriëntatie kwetsend kan zijn.
doelen publiek en programma	Stapsgewijs en in overleg met mensen met niet-Nederlandse identiteit aanpassingen in het museum doorvoeren.	Stapsgewijs bekijken we het museum met deze bril op en bepalen of aanpassingen in het museum wenselijk zijn. Als we vermoeden dat mensen aanstoot kunnen nemen aan objecten of exposities, dan informeren we het publiek hierover.	We houden bij (her)inrichtingen en activiteiten er rekening mee dat het aanbod interessant is voor zowel mensen met diverse interesses (voorheen ook als mannelijke of vrouwelijke interesses gezien).	Stapsgewijs bekijken we het museum met deze bril op en bepalen of aanpassingen in het museum wenselijk zijn.

3. Toespitsing collecties

Douwe Egberts / koffie, thee en tabak

- Douwe Egberts, nu 289 objecten.
Toekomstvisie: Museum Joure streeft naar een collectie 'Douwe Egberts' die een representatief (maar geen uitputtend) beeld geeft van de ontwikkeling van het bedrijf, met daarin aandacht voor:
 - de geschiedenis van de familie De Jong, voor zover de familieleden betrokken zijn bij het bedrijf;
 - de (verpakkingen van) producten van Douwe Egberts door de eeuwen heen tot nu;
 - de marketing (incl. spaarprogramma) van Douwe Egberts door de eeuwen heen tot nu;
 - de bedrijfslocaties en -processen
 - de wijze waarop het bedrijf met werknemers omging
- Koffie, nu 643 objecten.
Toekomstvisie: Museum Joure streeft naar een collectie 'koffie' die een representatief beeld op hoofdlijnen geeft van de ontwikkeling van:
 - de productie van koffie in het land van herkomst en in Nederland (of Joure?) door de eeuwen heen tot nu.
 - de consumptie van koffie in Nederland door de eeuwen heen tot nu.
- Tabak, 415 *objecten*
Toekomstvisie: Museum Joure streeft naar een collectie 'tabak' die een representatief beeld op hoofdlijnen geeft van:
 - de productie van tabak in het land van herkomst en in Nederland (of in Joure?) door de eeuwen heen tot nu.
 - de consumptie van koffie in Nederland door de eeuwen heen tot nu.
- Thee, 458 *objecten*
Toekomstvisie: Museum Joure streeft naar een collectie 'tabak' die een representatief beeld op hoofdlijnen geeft van:
 - de productie van tabak in het land van herkomst en in Nederland (of in Joure?) door de eeuwen heen tot nu.
 - de consumptie van koffie in Nederland door de eeuwen heen tot nu.

Metaal

- Geelgieterij Keverling, 527 *objecten*
- Koperslagerij, 817 *objecten*
- Zilversmederij/zilver, 2771 *objecten*

Friese klokken

- Klokmakerij, 160 *objecten*.
Toekomstvisie: Museum Joure streeft naar een collectie 'klokmakerij' die een representatief beeld geeft van de wijze waarop in Friesland (in Joure?) klokken van het type Friese stoeltjesklok en Friese staartklok werden gemaakt.
- Friese klokken, 83 *objecten*
Toekomstvisie: Museum Joure streeft naar een collectie Friese klokken die een representatief beeld geeft van
 - de verschillende types, mechanieken, decoraties en andere kenmerkende verschijningsvormen van de Friese stoeltjesklok en Friese staartklok uit de periode xxx t/m xxx, zijnde de hoogtijdagen van de productie van Friese klokken in Joure (of juist in Friesland?)
 - de verschillende klokken die in de eeuwen daarna zijn gemaakt met als inspiratiebron of uitgangspunt de Friese klokken zoals die hierboven zijn beschreven, van xxx tot nu.

Drukkerij²

- Zetten
 - Drukken
 - Afwerken/binden
- } 495

Joure/overige

- Interieur, 1049 objecten
- Jouster meubels, 39 objecten
- Textiel, 62 objecten
- Foto's, 7909 objecten
- Films, 335 objecten
- Boeken, 3017 objecten
- Documenten, 443 objecten

Overig (beeldmateriaal, materiaal andere Jouster ambachten/bedrijven, rekwisieten, e.d.), 564 objecten

² In 2019 is een drukkerij-collectie aan de collectie van Museum Joure toegevoegd. Deze collectie was al sinds 1991 gehuisvest in de gebouwen van Museum Joure, maar werd beheerd door de stichting Fries Grafisch Museum. De stichting is in 2019 opgeheven en heeft de collectie overgedragen aan Museum Joure.